

Hakilinanta Ekizodi sebε kan

(sapitri 11 - 15)

Espérance
Aujourd'hui

Iyan Filanderi de ye nin sɛbɛ sɛbɛbaga ye
Paster Sirima Kanhayɛ ni Paster Hema S Gedeon lo y'a
yɛlɛma julakan na

Bibili verise miw b'a kɔnɔ, o bɔra Semɛri kɔnɔ.
Kalan yɔrɔ copyright 2000, o dadili bɔra bibili jɛnkulu fɛ
min be diɲɛ bɛɛ kɔnɔ

Sɛbɛ labɛncogo**gafe**

1. Sɛrɛya kantigiman ani weleli sɔbɛ	3
2. Masaba ye muɗuli Ala ye	11
3. Tɛmɛkan seli ka sagaden nafa	17
4. Masaba be kisili kɛ	24
5. Masaba be ɗamineli ke	30
6. Tɛmɛkan seli kɛli	37
7. Buuru funubali seli	43
8. Kunmabɔli saraka	49
9. Masaba ka sira n'an taw te kelen ye	55
10. Ala nɔɔɔman	61
11. Ala be kuma ka tɛmɛ kɔɔɔɔli fɛ	67
12. Ala be hɔɔɔnyali ke	74
13. Ka tanuli dɔnkiliw la Ala ye	80
14. Ala be nana ni kiti ye: an ka nimisa	86

1

Sɛrɛya kantigiman ani weleli sɛbɛ

Ekizodi sɛbɛ be ni jɔyɔɔ nafaman ye Layidu kɔɔ la a n'a b'an demɛ ka Yesu Kirista ka baara ani danaya kun faamu.

Nin sɛbɛ sabanan « Ekizodi sɛbɛ» be seginkani ke sapitiri 11. Nga ka se ka damine, n bena hakilijigi ke tariku ye min yira sapitiri 10 na.

1. Bakurubafɔ sapitiri temenin kan

Ekizodi sɛbɛ be Isirayelidenw ka kibaruya nafaman jafɔ. Sɛbɛ damina, o jama tun be Ezipiti n'o kɛra jɔɔn ye an'o ye tɔɔɔ juguman sɔɔɔ Faraon ka fanga la.

Ka kɔn saan waa caaman na ka kɔɔ, Ala tun ye layuru ta n'o jama ye, k'a fɔ ko loon dɔ u bena ke jamana ye u yɛɛ ka dugukolo kan. Nga k'u to Ezipiti, nin jama tun be se k'u yɛɛ nininga: nin layuru kun ye mun ye?

A ye Ala ye mɔɔɔ dɔ wele n'a tɔɔɔ ko Musa a n'a ko, ka temɛ n'ale ye, a ben'a ka jama bɔ tɔɔɔ la ani k'o jamine kogokolon na fɔ ka taa se layidu dugu la. Ala ben'a ka layuruw dafa!

Musa tagara Faraon fɛ k'a fɔ k'a ka jama bila u ka taga. Nga Faraon bana pewu. Bɔnɛ lo ale fɛ ka baarden gwansan to yen!

O sababu fɛ Ala ye tɔɔɔ damanin la jamana ni jamanadenw kan! Mɔgɔnanfinya balawu juguman min ma deli ka ye, a gweyanin lo k'a bɔra Ala bolo fɛ ka ben jamana kan. Ala y'a yira o cogo la k'ale ye sebayatigi ye. A tɛmɛna o tɔɔɔw fɛ a ye sesɔɔ Ezipitikaw ka boli bɛɛ kan minu te foyi na ani fanga t'o la.

O bɛɛ n'a ta, Faraon bana tugu ka Isirayeli jama labila u ka taga. Hali k'a ka jamana to degu la, a bana ka sɔn Ala ka sago ma. O de ya to Ala ye tɔɔɔ laban dɔ ci u ma, min juguyara ni folo ta ye tugu.

2. Ala be tɔɔɔ filanan koo fɔ

« Masaba y'a fɔ Musa ye ko: «Ne bena tɔɔɔ wɛrɛ lase Faraon ni Ezipitikaw ma tugu. O seen fɛ, a ben'a to aw be taga. O tuma na, a bena aw gwen ka bɔ yan yɛɛ. I k'a fɔ jama ye ko cɛɛw fara musow kan, k'o ka warigweminanw ni sanulamanw deli u sigijɔnw fɛ. » Masaba tun y'a kɛ Isirayeli jama koo dira Ezipitikaw ye. Faraon ka baarak elaw ni Ezipitikaw bɛɛ tun be Musa jati mɔgɔba ye fana. » (Ekizodi 11:1-3)

Ezipitikaw tun ye tɔɔɔ kɔntɔn sɔɔɔ ani Ekizodi seɓe sura 11 na, Masaba y'a fɔ Musa ye k'a bena tɔɔɔ tɔ wɛrɛ ci. A m'a gwɛya min lo, nga an bena lɔn sura nata la.

O ra dun, Ala be kunafɔni kura di; a ko nin seen fe Faraon laban n'a ka jama bila ka taga. Faraon dusugwelentigi laban na son Ala ka sago ma.

O wagati la, Faraon tun ye jamana kuntigi ye, jamana barikaman la kelen do ye diɓe kɔɔ. A tun be se k'a yere bonya ani k'a ye ko foyi ti se ale kɔɔ. A tun be sesɔɔ fofo fofo, ko kuma laban b'ale fe, nga nin seen fe, a ye kekekela kunben o ti jon min na. Faraon tun ye tɔɔɔ sara sɔɔ a ka dusu gwelɛya n'a ka ban fe Ala ta ma. A y'a ka jamana naminɛ ka taga halakili la ani k'a ka jama bila tɔɔɔla. Nga sonni tɔɔɔ laban tun na juguya Faraon n'a ka ka jamanadenw ma. Nin seen na Faraon bolo barika desela ka to a ye Isirayeli ka jama labila u ka taga.

3. Ala ka yira k'ale ye sebayatigi ni kantigi ye

Anw be mun lo faamu Ala koo la? Kalan nɔɔɔman dow file nga nafa b'a la.

Fofo, Ala be ni sebaya ye ka tɛmɛ a keɓbagaw bɛɛ kan. Mɔgo si te yen fangatigi ye n'a bena sesɔɔ Masaba kan, walima k'a ka sago dafali bali. Kun t'ala ka ban Masaba ta ma. A mana wagati ta cogo o cogo, i ko Ciden Poli y'a fo ko: Waasa Yesu tɔgo kɔɔɔn, feɛn minw be sankolo kɔɔɔ, ni dugukolo jukɔɔ, ou bɛɛ k' u kunbiri gwan, ani bɛɛ k'a fo ko Yesu Krista ye Matigi ye, ka bonya la Faa Ala tɔgo kan. (Filipikaw 2:10-11)

O ko, anw b'a faamu kokura, ko Ala ye kantigi ye. A be kantigiya ke n'a ka jama ye a n'a b'a ka sebaya yira u kama. A ye kantigi ye a ka layiduw la, a be min fo a b'o dafa. Tumado a b'i ko Ala ka suma a ka layidu dafali la. Isirayeli ka jama tɔɔɔɔla wagati jan na Ezipiti koɔɔ. Ani fana, tumado, Ala ka layidu be dafa ni keɓɓabaw ye ani soɔɔli ye! O lo kera Ekizodi seɓe la. Nga a y'a hakili sigi! Ala b'a ka layidu dafa! Ka makɔɔni ke wagati jan na ni ka segen muɗu be laban ni Ala ka latige dafanin ye.

4. Jama bena bo jonya la Ezipiti

A b'i k'u boɔko Ezipiti la tena wagati ta bari Ala ko a ka jama labenin ka to, a n'a ke teliya la! Ani sobela, sapitiri nata la, anw b'a ye cogo minna jama y'u yere laben. Bari u ka kan ka soɔn Ala ka namineli la tugu ni teliya ye ka keɓe nin min tun foɔa Bibile ka sapitiri min kalanna ka temɛ.

Ala bena lapini a ka jama k'i laben u ka boɔko kama. U bee kelen kelen ka kan ka minan nafaman sanulamanw ni warigweminanw deli u sigiɔɔnw fe. Isirayeli n'a taga n'u ka jamana nafolo do ye.

N b'a fe ka koɔsili ke nin yoro la. Ceeɓ ni musow ka jonya min be kera sisan ye wari soɔɔ cogo benbali ye n'a ka jugu, an'a kani k'o koɔfo. Ka jini ka tileniya koo ni makari waleya, o ye ko anw ka baara ke ka mogo minw be toɔɔli ni jonya la demɛ ka se ka ke hoɔɔn ye soɔɔ ni admadenya la a cogo numan na.

5. Ezipitikaw ani lɔnnikelabaw y'a ye ko Masaba lo ye sebayatigi ye

Bibile be kunafoni d'a ma ko Musa ni jama tun ye bonya sɔɔ ka bɔ Ezipitikaw n'o ka jamana mɔɔɔbaw fɛ.O bi faamu cogo di?

Ekizodi sapitiri fɔɔ, be kunafoni d'a ma ko Ezipiti ka mɔɔɔbaw daminena ka sɔn Musa ka dalikan ma. Faraon be tara na ka to a kelen a ka murutili la Ala ma. Tuma dɔ mɔɔɔ fangatiw bi jaa ka nɔɔ, i ko fiɔɔɔyala, u ka faamaya kan hale ni fɛɛn bɛɛ halakila u ka lamini na a n'o ka jama be tɔɔɔla o sababu la. ka jama kan bari

Jamanadenw n'o ka mɔɔɔbaw daminena ka bonya la Musa ni Isirayeli u y'a kɔɔsi k'u ka Ala ye Sebaya bɛɛ tigi ye a n'a be demɛ kera u ye. Ezipitikaw ka boliw ma se ja foyi kɛ k'u mara, ani o ra, Ezipitikaw daminena ka bɔnɛ u ka jigiya la boli batoli la o min tun ye barikantan ye Masaba nafa. Siga t'ala ko mɔɔɔba nunu faamu ka Musa bonya a ka jagweleya kɔɔɔn ka na Faraon pakɔɔ k'a ka jama tɔɔɔlen lafasali kuma fɔ ani ka kibaruya juguman fɔ u ye. Awo! fɔ i ka jagweleya sɔɔ ka kuma dɔ fɔ min be fangatigi ta sɔɔ, fɔ i ka kɛ ni jagweleya ka nin fanagatigi ka dimi muɔu. Mɔɔɔgaw tun ka kan Musa tando a ka jagweleya n'a ka kantigiya an'a ka jijali kama. Musa ka jagweleya misali k'an namine fana walisa an ka jagweleya sɔɔ ka waliya kɛ k'a kɛɔn n'an ka gweleya cogow ye ani hale ni tuma dɔ farati be yen.

6. Egilizi ka ni ka neema sɔɔ jamanadenw fe

N b'a fe segin kɔfe, min kama Isirayeli tun ye neema sɔɔ Ezipiti ka jama fe u tun be panamaya o minu cema, k'a fo ko Egilzi be se fana ka neema sɔɔ jama minu b'a lamini la.

« ... Olu lara Piyeri ka kuma na o tuma na. U y'u batize. Minw farala kalandenw kan o loon na, u tun be mɔɔɔ waa saba bɔ. Kalandenw tun be taga Cidenw ka kalan lamɛn tuma bɛɛ. U tun be jɛn k'u ka koo bɛɛ kɛ balimaya la. U tun be dumuni senuman tilantilan jɔɔɔn fe, ka Ala dali. Cidenw tun be kabako caaman kɛ, o siranya tun ye mɔɔɔw bɛɛ minɛ. Mɔɔɔ bɛɛ minw tun lara yesu la, u tun jennin bɛ k'u ka fɛɛn kɛ foroba ye, k'u bololafenw ni forow feere k'o sɔɔɔ tilan ka kenye n'u kelen kelen bɛɛ ka makoya ye. U tun be taga Alabatoso kɔɔɔ loon o loon ka Ala bato. U tun be dumuni senuman tilantilan jɔɔɔn fe soo kɔɔɔ, ka to ka dumuni kɛ ni jɔɔɔn ye nisɔɔndiya la. U si tun t'u yere bonya. U tun be Ala tando, mɔɔɔ bɛɛ tun b'o file ni jɔɔɔn ye. Matigi tun ye mɔɔɔ minw kisi, a tun be olu ladon jenkulu nin kɔɔɔ loon o loon. » (Cidenw ka kɛwaliw 2:41-47)

Anw b'a kolosila ka taga na ni ko kɛwali sebe la Egilziw tun be ni neema ye ka bɔ u ka lamini jama fe. Hale ni dine jɔɔɔɔw tun ye Egilzi damine kura tɔɔɔ, Egilzi ye sreya juman k ɛ mɔɔɔw jaa na an'o tun y'a bonya.

A be cogo di aw fe? Yaala Egilizi be ni neema ye a ka jama fe wa? A be ni tɔgo numan ye a ka jamakulu cema wa? Wala a tɔgo numan t'a fe wa?

Cidenw ka k ewaliw sebe be Egilizi ka maana ko fo damine tuma na Zeruzalemu sisan, pantekoti loon na. O loon na, Piyeri ka wajuli kɔfe, mɔgo caaman ye danaya ke Yesu la a n'o farala Egilizi mɔgow kan. Anw y'a men ko dɔgɔkunw ni kalo min tugura, Egilizi ye nɔɔ barikaman bila Zeruzalemu jama cema. Cogo jumen na Egilizi be se ka tɔgo numan to a ka sigiyɔɔ la wa?

Cidenw ka k ewali kalanyɔɔ be miiriya damani d'an ma Egilizi min ka panamaya cogo be se ka neema sɔɔ mɔgow fe. O file:

Fɔɔ, minw ye yelemani sɔɔ u ka panamaya la Ala ka Sebaya n'a ka neema fe. Ala tun b'a ka tigiya n'a neema ka yira ka keneyali ke, ni hɔɔnyali nimisali damanataw ye.

O kɔfe danabaw tun be ye n'u b'o yere di kɔsɔbe. O tun b'o masiri cogo yira o ka ɔɔɔɔ lajenni fe ka se ka batoli ke, ka kalan lamɛn, ani ka deli ke.

O kɔ, danabaw tun be panamaya la jenɔɔɔɔnya sɔbe la u tɔ ɔɔɔɔnw ye, u tun be panamaya balimaya kanuya la. O kanu tun k era ni ka duman ladon, kunben ani ka sɔn bee ma. O kanuya fana tun k era ni makari ye, u ka jenɔɔɔɔnya ni numanya ye. O tun cogo yaala ka demeli ke mɔgo minw ye fanganaw ni desɛbagatɔw ye.

K'a laban, danabaw tun be panamaya la kelenya ni ben na.

Fan do la, Egilizi ka lapinita ma ke ka togɔɔɔuman soɔɔ diɔe naɔɔɔ. Ayi! Anw ka lapinita ye ka Matigi Yesu kanu ka to ka naɔɔɔɔ laɔɔ en a ka tigiya la k'a lamɛn, k'a deli ani ka kolo a fe. O k o anw ka lapinita ye ka Yesu ka kanuya naɔɔɔɔ yira, ka to k'an balimacew n'an balimamusow kanu, k'an mɔɔɔɔ naɔɔɔɔ kanu, k'an ka jenkulu kanu. Jama ka neema be ke tuma do Egilizi ka kanuya panamaya nafaman ye. Ni Egillizi ye koɔɔɔɔman do ke, a mɔɔɔɔw sama an'a b'o demɛ o ka danaya tagama la ni yesu ye.

2

Masaba ye mujuli Ala ye

Hale k'a ka jama to tɔɔɔ mujuli la, Faraon ma s on hale bi Ala ta ma. O ra, Musa tar'a fe a siɛ laban na k'a tɔɔɔ jugu min be nin siranya ye ka tɛmɛ tɔw kan fɔ a ye tugu.

« Musa y'a fɔ Faraon ye ko: Masaba ko dugutilama, ale bena Ezipiti jamana yaala. Ezipitkaw ka deen fɔlɔw bɛɛ na sa, k'a ta Ezipiti masacɛ deenw fɔlɔ ma ka ta'a bila jɔnmuso deen fɔlɔ ma, min be sinnii kɛra. Bɛgɛn deen fɔlɔw bena sa. Kulekanba bena bɔ Ezipiti jaman fan bɛɛ la, min jɔɔɔɔ ma deli ka kɛ, n'a jɔɔɔɔ tena kɛ tugu fana. Nga wulu tena sɔngɔ mɔɔɔ si kan, wala bɛgɛn, Isirayɛlidenw ka yɔɔɔ la janko aw k'a lɔn ko Masaba be faranfasi kɛ Ezipitikaw ni Isirayɛlidenw cɛ. I ka mɔɔɔ nunu bɛɛ bena na ne fe k'u kunbiri gwan ne kɔɔ k'a fɔ ko an ka bɔ jamana nin kɔɔɔ, ne, ni n ka mɔɔɔw bɛɛ. O kɔ, ne bena bɔ. O fɔnin kɔ, Musa dimininba bɔra Ezipiti masacɛ ka yɔɔɔ. Masaba y'a fɔ Musa ye ko: Ezipiti masacɛ tena sɔn ka mɛnni kɛ i fe, janko ne ka kabakow ka caya Ezipiti jamana kɔɔɔ. Musa ni Arɔn y'o kabako nunu bɛɛ kɛ Ezipiti masacɛ jana, nga Masaba ye Ezipiti masacɛ dusu gwɛlɛya, a ma sɔn k'a to Isirayɛlidenw ka bɔ a ka jamana na.» (Ekizodi 11:4-10)

1. «*Masaba, ye Ala ye, min te dimi joona...*»

Nbena cogo yaala k'aw demε ka nin kiti juman faamuya min be se ka maga dow ka miiriya la. Mun koson sobela Ala b'a fe Ezipitikaw ka deen folow bee faga? Nin ye jiningali ye b'an hakili la. O ra k'a damine n bena hakilijigi ke verse do kan min be soro Ekizodi sapitiri 34 la, n'a ko:

« Masaba, Masaba, makaritigi, hinetigi Ala, a te dimi joona, a ka numanya n'a ka kantigiya ka bon! » (Ekizodi 34:6)

Nin kalanyoro be Ala ka jogo yir'an na. A b'a ka makari n'a ka hinetigiya bila nafe nga a b'a lon fana ko tuma do a be dimi, hale n'a t'o ke joona.

Dimi kera walenuman ye n'a benni lo dije ka tilenbaliya koo nafe. Kamasoro kojugu nafe, folo a benni lo ko kiti ka ke ani ka tije yira.

Nb'a fe k'a yira ko Ekizodi sebe be min fo k'a gweya, ko Ala k'a yira tije na ale te dimi joona.

a. *Isirayeli ka jama be toro la Ezipiti*

Folo, Isirayeli ka jama toro la saan caaman, a be se saan keme jagon na ma ! Nin jama tun be jonya ni baara gwelen kera, a ye sigen ni degu soro. Ala ma o demε tiliya la k'u hironya. O n'a ta bee tuma min na Ala y'a monebo, a ye cogo di Faron ma a k'a ka jam bila ka taga, a n'a kana juguya kenin sara soro, nga Faron banna Ala ka sago ma. Sanni toro kelen

kelen ka na Ala tun be Faraon lasɔnmi ni koo min bena ke n'a ma sɔn k'a kamana gwan ani ka ban. Tije na Ala ye mujuli ke ni Faraon ye. Sobela a te dimi joona.

b. Siyafaga Ezipiti

O kɔfe, tije lo an be se k'an yere jiniga nin tɔɔɔ laban min ye Ezipitikaw ka deen folɔ beɛ ka saya koo la. Mun na nin tɔɔɔ jugu be ke? N be ni kɔɔsiliw do ye nin koo la. Folɔ, Ala be Isirayeli jama mume jati a ka folɔ deen ye ani fana, i hakili ka to a la ko saan bii segi temenin ko Faraon ka tile la a tun y'a jini ka Isirayeli jama ka ceden faga u wolo tuma na. O ra don siyafaga tun labenna Isirayeli ka jama kama, Masaba ka deen folɔ. K'a keje n'o cogo ye, n'an y'a ka koju labenni ye nin jama kama, tɔɔɔ nin be ke kiti benni ye. Anw k'a janto k'o na ta beɛ Ala muju na a n'a ye cogo di Faraon ma k'a kumabo nin kiti la. N'a tun sɔn na dɔɔɔn Ala ka sago ma, a tun n'a ka jama kisi tɔɔɔ ni sayajugu ma.

O kiti juguman ker'a laban ye mujuli Ala fe, nga a tilenin lo, mɔgo dusukun gwelen n'a muruti nin lo.

Ala be muju! A te dimi joona, nga mɔgo ka dusugwelaya jafe, a be laban k'a ka dimi n'a ka kiti yira. A kunceli, Anw be kalan nafaman sɔɔɔ nin sapitiri kalanta la file.

2. Halikiyama kiti laban

Ala be makari ani ka neema ke! O ye tije a n'an be se k'a walepumanlon! O n'a ta beɛ, Ala ye Senuman ye fana an'a wagati b enni la a ben'a ka tileniya yira keɛ kan ani k'a ka

kiti koo bila senkan. Layidu kura b'a fɔ an ye ko bɛɛ bena tɛmɛ Ala ka Masasigilan ɲakɔɔ walisa kiti ka tige a kan k'a keɲɛ n'a ka walew ye. O halikiyama kiti laban ben'a ke tuma min an ka sisan tile ban wagati la ani wagati banbali bena damine. K'a fɔ cogo wɛɛ la, nin kiti bena ke Yesu na tuma la ka koo benbali latilen ani fɛɛn bɛɛ ke kura ye, tuma min suu bɛɛ bena kunu.

Bibile b'an kalan ko cogo be yen ka se ka kisi ni kiti ma, ka se k'i lakanda Ala ka kiti ma, i ko yanni dɔɔni Isirayɛlidenw bena u yɛɛ lakanda saya mɛɛkɛ tɛmɛ tuma na. Fɛɛɛ kelenpe min be yen ka se ka kisi nin Ala ka kiti ma o ye an ka nimisa an ma sɔn Ala ma n'a ye min ci kana diɲɛ na min ke, o min ye Yesu Krista ye. O nimisali b'a to an b'an jigi n'an ka lanaya fana bila Yesu kan ale min fɛ an be se k'an ka jurumu yafali sɔɔ.

3. «Matigi... be mujuli ke aw le kɔɔ, a t'a fe mɔɔɔ si ka halaki»

Ka se ka seginkani ke Ala ka mujuli n'a ka kiti kan, n b'a fe an ka jantoli ke Piyeri ka kalan la. Mɔɔɔw dɔ i ko Faraon ɲɔɔɔn be ban Yesu ma, u be halaki kojugu ke walijugu fe siga t'ala, a b'a sara sɔɔɔ. O tigiw be kiti miiriya mafiya, o be miiri k'o tena ke abada. Joo t'u fe. A file Piyeri ye min seɓe o koo la a ka bataki filanan na ko:

« Aw k'a ln ko diɲɛ labanwawati la, dɔw bena wili kato k'u diyanakow ke k'u ɲaa do aw la, k'a fɔ ko: A m'a fɔ ko a bena k ɔsegi ka na wa? A don

be min? An Faaw bee sara ka ban. Halibi koow b'u cogokɔɔ le la kabini diɛ dantuma. A kera ten, u b'a fe k'u hakili bo a la ko fɔɔfɔɔ, Ala ye sankolo dan ka bo jii la, ka to ɔɔɔɔ fe a ka kuma barika la. O cogo kelen na, jii fana le ye dugukolo kan feen bee dumu. Ayiwa, an be sankolo ni dugukolo minw yira, u maranin be o kuma kelenin le barika la ni tasuma ka kan k'o mana loon do. Nga u be yen ka Alanyasiranbaliw kitilon n'u halakilon le kɔɔ. Nteriɛ, koo kelen be yen aw kana o ko de! Matigi fe, tile kelen be i n'a fo saan waa kelen. Saan waa kelen be i n'a fo tile kelen. MATigi y'a da di koo min na, d ɔɔ ko a ka suma o keko la. k'a ɔɔɔ, a man suma. Nga a be muɔu aw le kɔɔ, a t'a fe mɔɔ si ka haliki, a b'a fe bee ka se ka nimisa ka faran a ka kojuguw la. Matigi nalon bena bari mɔɔɔw la i n'a fo soon. O loon na, sankolo bena tunu ni mankanba ye. Sankololafenw bee bena halaki ni tasuma ye pewu! Diɛ n'a kɔɔɔɔafenw bee bena ban. Ayiwa, n'o feen nunu bee bena ban ten, aw taamacogo ka kan ka ke di sa? Aw ye siran Ala na, aw ka taamacogo ka na, ka Ala loon makɔɔ ka jija a ka se joona. O loon yere lo sankolo bena jeni ka ban pewu, a kɔɔɔɔafenw bee bena yelen. A y'a daa di sankolokura min koo la, an be olu makɔɔɔna. Tilenninyako dama le bena ke o ɔɔɔ la. » (2 Piyeri 3:3-13)

K'an to danabaw ye, anw be se k'an yere jininga ko mun kosɔn Matigi Yesu nali be mena ani mun kosɔn a ka kitilon

be i ko a be ta segin kɔfɛ ka ta na. Piyeri be o ko jabili d'an ma: Matigi be muɲu aw le kɔɔ, a t'a fe mɔɔ si ka haliki. Awɔ! Ala be muɲuli ke. A be makari, hale mɔɔ minw t'a kanu ani minw be ban a la pewu. A b'a ka numanya ni makari ke u ye k'a ka kitilon tuma sumaya ani fana a cogo d'o ma u ka se ka nimisa u ka kojugu kenin na a n'o ka murutili ma.

O ra don, Faraon bena Ala ka muɲuli dan ye sonni ani kitilon nana se. Piyeri be nin tiɲɛ kuma fo ani ka kangali la o la. Kitilon ye damana loon ye ani siranya lo. O loon bena se, a me o me, i ka kan k'i laben.

Ne teri sobew, n'aw kojugu ke an'a be Krista mafiya, a k'a lon ko Ala be kunadiya d'aw ma sisan, ka se k'i nimisa. O kunadiya mine jona! A nw be se ka kalan barikaman min soɔ k'a mara bii kalanyɔɔ la ye nin ye. Ala ka muɲuli bena ban an'a kitinuman laban bena ke.

3

Tɛmɛkan seli ka sagaden nafa

O n'a ta bɛɛ tɔɔɔ min b'a ka jama kan, Faraon ma sɔn Ala ka sago ma. O tuma le la Musa don a fɛ a siɲɛ laban na ka tɔɔɔ juguman min tɛmɛna fɔɔ taw kanko fɔ. Saya mɛlɛkɛ bena tɛmɛ sufɛ ka Ezipiti jamana deen fɔɔw minw nanamaya la faga.

O kɔ Musa bɔra Faraon fɛ ka se ka taama cogo kibaruya min tena mɛn fɔ a ka jama ye a n'o bɛɛ kelen kelen ka ɲi kɛ labeni ye.

« O tuma na, Musa ye Isirayeli cɛkɔɔɔbaw bɛɛ wele k'a fɔ u ye ko: Aw ye taga ka sagadenw mine, minw be ben aw ka somɔɔɔw ma k'o faga k'o kɛ Hɔɔɔnya nanagwe saraka ye. Aw k'o joli don minan dɔ kɔɔ, ka Izɔɔiyiri furaburu kɛ ka joli nin mɔn lɔɔɔw kan minw be soo daa la sanfɛ ni gɛɛfɛ. Aw si kana bɔ aw ka soo kɔɔɔ sani dugu ka gwe. Masaba bena tɛmɛ tuma min na ka Ezipitikaw faga, n'a ye joli ye bonda lɔɔɔ nunu kan, sanfɛ ni gɛɛfɛ, a bena tɛmɛ u kan. A tena sɔn halakilikɛla ka don aw ka soow kɔɔɔ ka fagalikɛ. O bena kɛ sariya ye aw n'a kɔmɔɔɔw fɛ min tena da bila abada. Msaba bena jamana min di aw ma ka kɛɲɛ n'a ka layidu ye, naw donna o ɲɔɔ la tuma min na, aw k'o landako kɛ. N'aw deenw y 'a u

jininga tuma min na, ko landako nin kɔɔ ye mun ye aw fe, aw k'u jaabi ko: Hɔɔnya nanagwe saraka lo Masaba tɔɔ la, bari a tun be Ezipitikaw fagara tuma min na, temena an ka soow kan, k'an kisi k'an to yen. O tuma na jama y'u kunbiri gwan duguma ka Masaba bato. Masaba ye min fo Musa ni Arɔn ye, Isirayelidenw tagara o ke. Dugutilama, Masaba ye Eziptikaw ka deen folɔw bee faga, k'a damine Ezipiti masace deen folɔ ma foɔ ka ta'a bila kasodenw ka deen folɔw ma, ani begenw deen folɔw. Ezipti masace n'a ka baarakelaw ani Eziptikaw bee wilwla o suu nin na. Mankanba kera Ezipiti jamana kɔɔ, bari soo si tun te yen mɔɔ ma sa o min kɔɔ. »
(Ekizodi 12:21-30)

1. Isirayeli jama kani ka saraka bo

Bibili kalanyɔɔ b'a yir'an na mun kɔɔn Isirayeli jama tun kani ka sagaden saraka bo ani ka joli seriseri o soow daa la loɔw kan. O ye k'u yere dogo meleke cennikebaga temeto fe. Meleke tun bena joli ye an'a tena don o soow kɔɔ k'u ka deen folɔ ta, o ra don, Isirayelidenw gwaso lakandako sabatiya la an'a tun y'o kunmabo Ala ka kiti min tun be jamana kan.

N tun b'a fe sisan ka kalansen fila ko la.

a. Danaya

A folo nasinna danaya ma. Musa nana tawajugu ni siranyaba ko fo, a n'a y a fo a ka jama ye ko fere kelen min be se k'u kisi, o ye ka sagaden saraka bo an'o ka to u yere fe. U ka kan ka danaya ke ni kewali ngoman la min benaw u kisi nin kiti jugu ma!

Kalanyaro t'a fo an ye ni gwasow dow tun ma danaya ke a n'o tugu Musa ka cifolen la. O ra don, o cifolenw b'a to an be miiri ko gwaso minu ma lanaya ke Ala kan ka tugu cifolenw ko y'u ka sara saro, bari meleke cennikebaga na don o fe ka o a ka deen folo ta.

O ko, nin kalanyaro ye misali ye caaman dow cema ko danaya sobe ni halala be pamineli ke kanmineli la. Ka danaya ke Musa ka kumaw folen na ngoman tun t'a kun ye, u tun kani fana ka walen fara a kan, u tun ka kan ka tugu a ka cifolenw be la. A kun te k'i k'a fo: n be danaya ke, ayi!

Kamineli ye cogo ye min b'a yira k'an be danaya ke o kuma folenw la a ni min y'o fo.

An ka misali min tugura file: aw sera kulu jigiyaro la ani metere damainn farance dugumala fe jiwoyoba be yen. Ka se ka kulu jigi ani tige ka taga fan do nin fe, pcon dow labenin ni juru ani lgo be yen. A be i ko barika t'a la.

Kulu jigiyɔɔ fan dɔ nin fɛ, mɔgɔ dɔ b'a yira ko a ka tɛmɛ pɔɔn kan. A kulela ka fara a kan ko jiwoyoba mankan b'a jigisi ko farasi te yen ka pɔɔn tige, k'a yere y'a lalaga sisan.

Aw lanin b'a la wa? Aw be se k'a fɔ a ye wa: « ɔwɔ ne lanin b'a ra! ». Min b'a yira ko tiɲɛ lo a be danaya ke nin cɛ ka kuma la ani pɔɔn ka demeli ye k'a ka seen bil'a kan ka cɛtigiɛ.

Isirsyeli ka jama y'o ka danaya la Ala kan ani n'a ye danaya ke Musa ka kumaw la. An'a tugura a ka cifɔlenw na an'o mɔgɔ ka danaya ma ke gwansan, kamaasɔɔɔ saya mɛleke ma don o fɛ. U tun kunmabɔli sɔɔɔ Ala ka kititigiɛ ma.

b. Sarakaw

N b'a ka kalan filananw min ko fɔ sinsin na saraw ka nafa ma. Gwaso kelen kelen ka deen fɔlow tun kapi ka sa k'a keɲɛ ni Ala ka kititigiɛ ye. Mun kɔɔɔn olu latanga la? Ka keɲɛ ni yɔɔɔ kalanta ye o k'o gwaso ye saraka bɔ; fiɲɛ te sagaden mim na. Anw be se k'a fɔ k'o cogo la saya panna o ka soo kunna. O ra don, bari sagaden tun dira saraka ye, gwaso kelen kelen deen tora panamaya la; sagaden sara o nɔɔ na. Misali dɔ file, olu caaman dɔw la, ka keɲɛ ni Bibili ka sariyasun ye, o min ye nɔɔnabila saraka ye: beɲɛn dɔ be sa dɔ nɔɔ na Ala ka kiti tun ka kan se min ma. Beɲɛn ka saraka barika la min tun ka kan ka sa panaman be to an'a be hɔɔɔny kiti beɛ la, kiti wɛɛ te ben a kan.

ka kisi saya Masaba ma walisa ka janamaya abada a jaa na ni jigiya ye.

Isirayeli ka jama fe, sagaden ka saraka lo y'o kisi. Anw fe, Yesu krista ka saraka b'an kisi. A y'a yere di ka saya gwengwenyiri kan ka se k'an ka tilenniya n'an ka yafali sorɔ. A ka saraka barika la, jalakili min tun b'an kan bana an'a ye celabennin sorɔ n'a ka sankolo la faa Ala ye.

Yesu ka saraka, i ko temekan seli sagaden, be tugu Bibili ka nonabila la. K'a fo cogo were la, Yesu, jalakibali jurumu fe, a sara ceew ni musow jurumutɔw nona. Min tun ka kan ka la anw kan, a y'o sorɔ anw nona.

Misali fitini do file min ben'an deme ka nin koow faamu: funteni ni jaa wagati lo ani kongo jeni tasuma y'an ka begenbalo dugukolo fitin mine. Tasuma temenin kofe, a tagara dugukolo ka tasuma ka cipeni jatimine ke. An'a jaa lara sise sisini kan. O ra don, a ye mankan fitini men a tulo la. A ye siseba sisinin korɔta ka sisedeni janamanw dow ye a gama korɔ foyi m'o sorɔ. Yanni a ka boli ka kisi tasuma ma, siseba ye tasuma munu, a ya ka janamaya di, walisa k'a ka deenw kisi o min tun tena se ka boli teliya la ka kon tasuma ma.

O cogo kelenna, Yesu y'a ka janamaya di walisa kan kunmabo Alaka kiti ma, an ka to jaa na ani ka janamaya abada.

c. Danaya

Sisan, kalan laban, danaya koo. Ka se ka Yesu ka saraka diyabo ni ka kisi kiti ma ani ka jurumu yafali soɔɔ, fo i ka danaya ke a kan. Sisedenw tun tena kisi tasuma la n'o tun bana ka t'o bamuso gama kɔɔɔ. Anw tena kisi alikiyama kiti ma n'an soɔn ka yeɛma ka na Yesu Krista fe, n'an ma danaya ke a ka saraka la.

A file ciden Poli be ka min fo n'a ko: « *anw be ni temekan seli sagaden min kera saraka ye anw kɔɔɔn, Krista yere.* »

4

Masaba be kisili ke

Saya meleke bena teme sufe ka se Ezipiti jamana ka deen folow bee ka nanamaya bo. Isirayeli jamandenw ka gwaso doron bena kisi nin balawu ma sagaden ka saraka barika la o min kera k'a kepe ni Ala y'a fo Musa ye cogo min na:

« Dugutilama, Masaba ye Ezipitikaw ka den folow bee faga, k'a damine Faraon deen folow ma fow k'a ta'a bila kasoden ka deen folow ma, ani begen deen folow. Faraon n'a ka baarakedenw ani Ezipitikaw bee wilila o nin na suu. Mankanba kera Ezipiti jamana kow, bari soo si tun te yen mow ma sa o min kow. O suu kelen yere la, Faraon ye Musa ni Aron welek'a fo ye ko: «Aw ye wili ka taga ka bo ne ka jamana cema aw ni Isirayelidenw bee! Aw taga Masaba bato i ko a y'a fo aw ye cogo min na. Aw ye taga n'a ka begenw ye, a misenmanw fara dabaw kan, i ko ko a y'a fo aw ye cogo min na, aw ka duba ke ne ye fana. » Ezipitikaw ye Isirayeli jama bagabaga, k'u bo jamana kow joona joona. Bari tun be miiri ko n'u ma bo joona, u bee bena sa. Jamana y'u ka mugu nownin ta, o tun ma funu folow. U y'o ka mugunowninanw siri u ka faniw na k'u dulon u gamananw na. Musa tun ye min fo, Isirayelidenw y'o ke : U ye warigweminanw ni sanulamanw ani faniw daali

Ezipiikaw fε. Masaba tun y'a ke jama koo diyara Ezipitikaw ye. U ye minw daali zipitikaw ye olu d'u ma. A kera ten u sera ka Ezipitikaw bololafenw ce. Isirayelidenw bɔra Aramusesi ka taga sukɔti. U tun be ceε waa kemε wɔɔɔ (600 000) bɔ muso ni denmisenw ma jati. Siya were caaman bɔra n'u ye, ani begen caaman fana, dabaw fara damisenw kan. U bɔra ni mugu min ye Ezipiti, u ye o yiran ηomi ye. Fununan tun t'o la, bari u tun ye u gwen ka bɔ le, o la, u tun ma se ka dumuni laben. Isirayelidenw tun ye saan kemε naanini bi saba ke Ezipiti. O saan kemε naani ni bi saba dafa loon yere la, Masaba ka jamaw beε b ɔra Ezipiti.»
(Ekizodi 12:29-41)

1. Ala ka jogow

Anw sera Isirayeli jama ka tariku yelema yɔɔ belebele ma, min bɔra degu na ani ka ke hɔɔn ye! Fɔl ɔ n b'a fe ka kalan nafamanw yira an be se ka min sɔɔ nin maana la:

a. Ala ye se bagaya tigi ye

Kalan fɔl ye nin ye: Ala ye se bagaya tigi ye! Niin na se bagya wala politiki si te se k'a ka koo latigenin bali ka dafa. Kabaini kalo caaman, bondori, keleba dadonna ni Faraon n'a boliw ni Ala be fan kelen na. Faraon tun y'a miiri k'ale na se ka ban Isirayelidenw ka jama ka Ala naa, an'a ye cogoyaw jini ka ban Ala ka saga ma, a ka jamana n'a ka jamanadenw ye tɔɔɔbaw sɔɔ u ka sara ye. Faraon ma tɔɔ foyi sɔɔ. A k'a ka deε ye min ke, a laban na ka dusugweleya to yen a n'a

ye sira di Isirayeli jama ma u ka taga. Ala ka yira nin cogo la k'ale ye sebaga tigi ye ka tɛmɛ mɔgɔw kan, hali minu tun b'ɔ yɛɛ jati k'olu ye sebgaya tigi ye o tile la. Ala b'a yira fana k'ale ye sebgaya tigi ye ka tɛmɛ boliw, i ko minutun ye Ezipitikaw ka ala ye olu min tun ka kan ka Ezipiti jamana mara ani k'a latanga an'a ka masace fana; o boli y'a yira k'olu kera barikantanw ye Isirayeli ka Ala naa fe.

b. Ala b'a kuma dafa

Kalan filanan ye nin ye: Ala b'a ka kuma dafa, a ka layidu be laban ka dafa tuma beɛ la hali n'a wagati menna tumado. Ala ye layidu doɔw ta ibirayima n'a ka bɔnsɔnw ye ko: Isirayeli jama bena caya an'a ka jamana na sabati a ka dugukolo kan. Ani k'a sɔrɔ jama ka sigi Ezipiti be siga don o layiduw la. Jon tun be ka danaya ke ko nin jama min be jonmaya baara la, na ke loon do jamana hɔrɔn ye? O ra Ala y'a yɛɛ yira Musa ma do, ka se ka seginkani ke a ye layidu min ta Ibirayima ye ani k'a jigisigi ko sɔnni a ben'a ka jama hɔrɔnya. Maana kalanta nin sapitiri ye misali ye caaman doɔw la Bibile la, ko Ala b'a ka kuma n'a ka layiduw dafa.

Bii anw be se ka danaya ke Ala kan ani k'an jigi la a ka kuma kan katuguni a ye layidu ta a jama ye a bo dafa. Nin seko k'a ka kuma dafa sigir'a ka sebayaba kan. Anw adamadenw, an be se sagonata numan sɔrɔ ni k'an layuru talen dafa, nga tumado, sababuw ni mɔgɔw b'an bari ka se k'an ka layuru dafa. O kɔrɔ ye k'an ma ke sebgaya tigi ye. K'a sɔrɔ Ala ye sebgaya tigi ye, o de kɔsɔn, sababuw ni adamadenw ka

sebagaya n'a niin taw si te se k'a ka layidu n'a ka kojumanw latigelen bari ka dafa.

2. Ezipitikaw ye nafolo caaman di Isirayelidenw ma

Maana ka koo min do magala n na o ye nin ye: o ka tagama teliya f e Ezipiti jamana la, Ezipitikaw y'o ka nafolo do di Isirayelidenw ma. O ka k ewaliw fana ye Ala ka layidu do dafa, a tun kon na ka min fo Musa ye. Nga mun kason Ezipitikaw teliya la k'u ka minan nafaman Isirayeli jama ye.

A gwelε ka se lon tigitigi. Ezipitikaw ye tawo caaman sawo ka bo Isirayeli ka Ala fe kalo caaman na. Ezipitikaw tun sig enna tawow bolo. A be se ka ke o y'a lanini ko Isiray elidenw ka bo, fo u y'o demε. A be se ka ke fana k'o feenw nafaman dilila, Ezipitikaw jigi tun kan k'o bena Ala dimiya majigi o ka jamana kan.

Niningali filanan do be yen: o feenw nafaman tun bena mun ne Isirayelidenw ye?

Fo, Isirayelidenw ka gwaso be ni nafolo ye sisan min ben'aw demε u ka janamaya kura la n'o donna layidu dugu la. Nga Ekizodi kalan na anw bena ye k'o nafolow tara ka feen werε ke. A do kera ka Ala ka Fanibugu jo, masaso do jowon yow min na Ala katigiya n'a to yen an'a ke u ka batoli yow ye u kongokolon ka tagama la.

3. Ala ye kisiba ye Yesu Krista la

Anw be se k'an jigi la Ala kan bari a ye se bagaya beε tigi ye a n'a b'a layiduw beε dafa. Anw be se ka danaya ke a kan bari a ye kisiba Ala ye, Ala min be hɔɔɔyali ke a n'a labanna a b'a ka jama tɔɔɔninw kisi.

Layidu kura kɔɔɔ, anw b'o kisiba Ala ye Yesu Krista la a n'anw be se k'a fɔ ko, a ka saya barika la gwengwenyiri kan, o kisiba Yesu, Ekizodi kura dabɔ. Sumaɔɔɔɔman jume lo be Yesu ka kisili la ni Ekizodi wala Isirayeli jama ka bɔko ye?

a. Yesu y'an ka tɛmekan seli sagaden ye

N be hakilijigi ke an ye min ye sura tɛmenin kan: Yesu y'an ka tɛmekan seli sagaden ye. Kamasɔɔ Isirayelidenw ka gwaso beε tun kisi la saya meleke ra sagaden ka saraka barika la, a y'an kumabɔ, k'an kisi Ala ka kiti ma, Yesu ka saraka barika la gwengwenyiri kan.

b. Yesu y'an kisi tɔɔɔ ma

O kɔ, Isirayeli jama kisi la jɔnya la, degu ni siya boli batolaw ani subagaya fe. Layidu kura b'a fɔ ko Yesu ye kisili baara dafa min be yiriwa ka taga: a be taga na k'an bɔ jɔnya ni jurumu ka fanga, a be taga na k'an bɔ diɛ n'a ka fanaga jugu fe, an'a be taga na k'an bɔ sutana ni boliw ani dibi fangaba min be wilw an kanma.

c. Yesu b'an pamine masaya banbali la

O kɔ, anw be se ka fɔ ko Isirayeli jama ka bɔko Ezipitikaw ka jamana la kera u ka tagama jan ye layidu dugu la ani

sininasigi numan ye. O cogo kelen na, ni Yesu ben'an kisi, an be tagama jan damine ni jigiya ye; sukununin layidu ni danf en kura ani janamaya Masaba.

d. Yesu be jamaba kisi

K'a laban, jamaba bora Ezipiti jamana la. Ka kepe ni yoro kalanta ye; « *U tun be ceew waa keme woko, musow ni denmisenw ma jati.* » (Ekizodi 12:37) Ka kepe ni lonnikelaw ye, n'o ye musow ni denmis enw fara u kan, u be se k'a fo ko jama daa tun be se mogo milijon fila jagon ma! O cogo la, Yesu ye mogo caaman kisi, jamaba min an te se ko jati ka ban. O ra don danfaraba be Isirayeli jama min bora Ezipiti ni boliko kura min dabora ni Yesu ye. A file min ye: Jama kelen tagara kongokolon na layidu dugukolo yoro la, nga Yesu Krista ye kisili min di ye dipe jama bee ta ye, wolomani t'ala. Ciden Zan ye yelen min soro dafara nin miiriya la. Anw k'a kalan k'an kuma kuncu yirali sebe koro:

« O temenin ko, ne ko n be fileli ke tugu, ne ye jamaba do ye, mogo si te se ka min jati k'u daa lon. Jama bee ka mogo tun b'a la, siya bee. U lonnin tun be masasigilan ni Sagaden jafe. Fanigwe tun b'u kaan na, tenfuraburu minenin tun b'u bolo la. U tun be to k'u kaan koroa k'a fo ko: « An ka Ala min be masasigilan kan, anw kisira ale ni Sagaden sababula. » »

(Yirali 7:9-10)

5

Masaba be jamineli ke

Tɔɔɔ laban kɔ, min juguyara kɔsɔbe a tɛmɛ minu kɔnna, bari saya meleke tɛmena sufɛ ka Ezipitikaw ka deen fɔlow beɛ ta, masace sɔnna Ala ka sago ma ka isirayeli jama bila ka taga.

« Tuma min na Ezipiti masace ye sira di jama ma, filisiw ka jamana sira tun ka surun, nga Ala ma ke u ka o sira nin mine, bari a ko: «N'u y'a ye ko u bena keke ke yen, n'a sɔɔ u ka miiri bena yeɛma, ka kɔsegi Ezipiti. » O la, Ala y'a ke jama munumununa ni kongokolon sira ye ka taga Buruku kɔgɔji faan fɛ. Isirayelidenw bɔra Ezipiti jamana na tuma min na, u labennin tun lo. Musa ye Yusufu kolow bɔ a kaburu kɔnɔ, ka taga n'u ye, bari Yusufu tun ye Isirayelidenw wajibiya ka kali. A ko: «Siga t'a la, Ala bena na aw demɛ ka bɔ yan. N'a y'o ke tuma min na, aw ka ne kolow ta ka taga n'u ye. »U wilila ka bɔ Sukɔti ka taga sigi Etamu, kongokolon daa la. Masaba tun bilara u na tilefɛ, sankaba kɔnɔ janko ka sira yira u la. Sufɛ, a tun be bila u na tasuma kɔnɔ sanfɛ ka yeelen bɔ u ye, janko u ka se ka taama suu ni tile. Sankaba nin tun te bɔ jama jafɛ tilefɛ, tasuma fana tun te bɔ u na sufɛ. » (Ekizodi 13:17-22)

1. Masaba y'an ka naminela ye

Kalan jonjon min an be se k'a mara nin maana la file: Ala b'a ka jama namine. A b'a yere yira namin ela ya a ka numanya kɔɔn.

Ni mɔɔ sera jamana do la a te min lon an'a fe k'a yaala; n'a soro a benna ye kulu jan do kan wala ka tuba ni kongokolo ceci?

Nga tuma caaman o tigi be naminela do sara. O tigi be sira nanamanw lon, a be faratiw lon an'a be se k'u sago wala k'u lamunu. A na to a ka sarabaga koro k'a namine ani k'a lakanda.

Saan keme; naani kenin Ezipiti, sisan Isirayeli jama be se ka taga. Sebagaya bee tigi y'o bo degu ni jonya la. Jama y'a lon k'o bena kosegin Kanaan jamana la, Ala ye dugukolo min layidu ta u ka benbaw ye, nga o na taga cogo di? O na sira jumε ta? k'a keje ni maana kalanyoro ye, Ala lo b'o namine, Ala lo be jamaba min namine ka taga layidu dugukolo la. Ala ma ke kunmabola ye, kisiba ye, nga a kera naminebaga sobe ye, Ala min an be se ka tugu a ko n'an jigi bee ye.

a. Masaba b'an nasin an ka tagama sira kan

Anw be feen folb min faamu o ye ko Ala m'a ka jama namine sira tilennin kan. Jama tun be se ka sira jonjon ta min be teme kɔɔji gerefe, sira min ka surun n'a ka nɔɔ. O ra jama tun bena gwelɛya jugu kunbe teliya la, Filisikaw ka kelebolo barikaman. Ala ka miriya la a ka jama tun labeni te ka o

gwɛɛya ɲɔɔn kunbe, o de y'a to a y'o namine sira wɛɛ fɛ, sira min temena sinayi kongo cɛma. Jama tun man caya o mara kongokolon la, siya misenw min tun siginin be yen tun te ni keɛbɔlo barikaman ye ka gwɛɛya lase u ma.

O la, Ala tun be n'a ka latigeli numan ye a ka jama kɔɔn. Anw b'a ye k'olu wagati panaman ke ni Ala ye kongokolon kɔɔ. U ka sigili kongokolon la tun ka kan walisa a ka jama ka se ka laben u ka hɔɔnyali kura la, k'u labben ani ka se ka don layidu dugukolo la, o min na ke wajibi ye u ka keɛ sɔɔ solidasiw ye o tun ma laben min na.

b. Masaba ye kantigi ye a ka layiduw la

Anw be kalan filanan min faamu o ye ko Musa ye Yusufu kolow ta. Yusufu ye Isirayeli jama ka benba do ye. Ka teme ni koow damana ta dow ye Yusufu tun nana ke Faraon dankan ye. O la kongɔba do nana tilen benyafan gosi, Yusufu Faaw n'a balimanw an'o ka gwasomɔgow bee ye kundogoyɔɔ sɔɔ Ezipiti. K'a lanin to a ka saya dilan kan, Yusufu tun ye jigiya sɔɔ k'a ka jama bena kɔsegin Kanaan jamana la, layidu dugu. K'a t'o jigiya kan, a ye ciw di ni k'a lapini a bɔnsɔnw fe u ka taga n'a ka kolow ye o jamana la.

Anw be kantigiya kalan fila ye o ra nin kalanyɔɔ la. Fɔɔ Ala ye kantigi ye a ka layiduw la. A tun na Kanaan dugukolo di Isirayeli ka jama ma, i ko a tun y'a fo cogo min na, ani Yusufu ka kolo fana nin b'o tagama la.

O kɔ, anw be jama ni Musa ka kantigiya ye k'a jasin u ka b enbaw ka fetaw ma, Yusufu ka ci tun fora daa la an'a ka kolow marayɔɔ tun lnin lo, kabini saan keme naani (400). Ani taga wagati nana se, Musa miiri la ka Yusufu ka lajinita bonya, hali n'o y'a sɔɔ a tun jaa gwanin tun be o tuma la.

c. Ala be n'anw ye

A feen sabanan min an b'a faamu ye ko Ala y'a ka tigiya yira damana cogo la ka teme ni sankaba ye tile fe ani tsuma ye sufe. Tuma o tuma ni sankaba be tagama, jama tun ka kan ka tugu a kɔ, a n'a tun be lo yɔɔ min na jamatun kani ka sigi o yɔɔ la ka to yen fo n'a nana wili kura ye. Sankaba tun ye Ala ka tigiya ye min be ye jama cema, Ala min tun ben'u namine, Ala min tun ben'u bila siratagama bee la.

Nin sankaba b'an hakilijigi tije nafaman do la: Ala b'a ka jama cema k'u namine. Hali n'an ka bii loonw la, a te ye ten, danaba ni Egilizi be se k'a fo ko: Ala be n'anw ye.

2. Masaba b'an namine an ka latigeliw la

Ala b'anw namine a n'a b'an bila sira! A file anw ye kalan sɔɔ nin maana la, nga jiningali do be yen: Ala b'anw namine cogo di bii? Bari sankaba tsuma te yen an ka soow nafe ani an te tagama na kongokolon la, i ko Isirayeli jama ta jɔɔn!

K'a fo ko Ala b'an namine, o ye ka kuma a ka feta n'a ka demeli layiru la an ka latigeli numan ta ani ka panatɔmli numan ke an ka panamaya la. N be kuma panatɔmli ni latigeli jogo ni niin na, nga Ala be se fana k'an namine

ɲanamaya ka latigeli belebelew la: baara ɲanatɔmɔli, cɛɛ wala muso ɲanatɔmɔli la.

Ala b'an ɲamine cogo di? A kunda suru na, a ka kuma ani ka tɛmɛ Egilizi fɛ

a. Bibile ka nafa

Anw be cifɔlenw sɔɔ Bibile la, misaliw ni ɲayiranafenw an ka tugu wala an k'a lasago, kalan ni ladili ani hakilitigiya. Bibile b'an fɛ i ko sankaba sisi. A ka tigiya be to tuma bɛɛ, a b'an ɲasin Yesu Krista ma, a b'an demɛ k'a lɔn ani ka tugu a kɔ, a b'an dɛm ɛ ka mɔ danaya la, kanuya ni jigiya la, a b'an demɛ ka ɲamaya tileniya la, saniyali ni kantigiya la.

b. Egilizi nafa

O kɔ, Ala b'an ɲamine Egilizi barika. Tuma min n'an be ni gwɛɛya ye ka ɲanatɔmɔli kɛ ani ka latigeli ɲuman wala gwɛɛma, n'an be ni gwɛɛya ye ka Ala ka sago lɔn wala ka Bibile ka kalan faamuya, a kani i ka Egilizi balaimance wala balimamusu mɔgɔ dɔ segere o min mɔ na niin na, min be ni Bibile faamuyali ɲuman ye a n'o lɔnni be u ka hakilitigiya kɔsɔn. N'an be se ni dɔw ye ka jatimine kɛ a na sira min ta an ka ɲanamaya la, anw bena kunadiya sɔɔ ka sira ɲuman ta.

I ko Salomɔ y'a fɔ a ka kuma la ko:

« *Ladiligeba caaman be na here ye.* »

(Talenw 11:14)

« *Ladilikebaga tanya kɔɔɔn, koo be cɛn. Koo be na ladilikebaga caaman sababu la.* »

(Talenw 15:22)

Egilisi fana be i ko tasma sisi min b'an bila sira an ka dugukolo tagama. Ala be yen k'an bila sira!

3. Ala ka latigetaw anw kɔɔɔn te kelen ye tuma be n'an ta latigetaw ye.

N be taga naa ni kalan w ε r ε ye. Ala ka jama ma sira suru ta ka se ka taga Kanaan. Ala y'o naa mine sira were fe, a y'a k' ε o ye sira gɔngɔɔnɔnin ta a n'a ka jan kosebe. A tun b'a fe k'u mara farati koow do ma, ka kalan nafaman d'o ma, k'o laben kojuman a ka maana nata kɔɔɔn.

Tuma do, anw ka panamanya be se ka ke sira gɔngɔɔnɔnin ni gwεleya ye. Daaw be datugu, an b'a fe sira min ta barinanw min gw ε l ε be sira datugu: nebaliya ni kɔɔɔbɔliw be ne ni hakaiali pagamini ye ani dusu cɛn ye. Ani k'a sɔɔɔ, n b'a fo, Ala be o siraw kan, ani fana a b'anw pamine siraw la anw te sɔn ka min ta, a b'o ke kɔɔɔ do kɔɔɔn. Tumado, a be ke k'an kumabo farati dow la an te min kalama a n'a tun ke balawu ye. Tumado, a b'a fe k'an deme ka kalan nafamanw d'a ma wala k'an laben ka baara k'a ye, wala ka ci do ke a bena o min kalifa an ma. Fɛɛn kelen jenin lo, anw ka ne kɔɔɔn lo tuma beɛ, hali ni Ala b'o jati ko an ne kɔɔɔn lo, ma ke kelen ye tuma beɛ n'anw ka lapinita ye.

N be miiri Bibile ka verse min Poli ye min ci ɔɔmu Egilizi ma:

« An b'a l'on ko Ala be baara k e ni fεen bee ye a kunubagaw ka mako.ma kama, a y'o min wele ka kepe n'a ka koo latigenin ye. Ala konna ka mogo minw woloma kabiini fɔɔfɔɔ, a konna k'a latige fana k'olu cogo ka ke i n'a fɔ a Dence ta, janko a Dence nin a ke mogo caaman kɔɔ ye. »
(Ɔɔmu 8:28 ni 29)

6

Tamɛkan seli kɛli

Tɔɔɔ laban kɔ, min juguyara kɔsɔbe a tɛmɛ minu kɔnna, bari saya meleke tɛmena sufe ka Ezipitikaw ka deen fɔlow bɛɛ ta, masace sɔnna Ala ka sago ma ka isirayeli jama bila ka taga.

« Masaba ye suu kuturu ke k'a ka jama Isirayeli bo Ezipiti cogo min na, o cogo kelen na, u kɔmɔɔw

ka kan ka sijana ke suu kelen ka Masaba bato.

Masaba y'a fɔ Musa ni Arɔn ye ko: Lonan si man kan ka Hɔɔɔnya janagwe dumuni dumu. N'i ye jɔɔn san k'a kenekene, ale be se k'a dumu. Lonan min sigira aw fe n'a bena taga, ale ni baarak eden man kan k'a dumu. Aw k'a dumu soo kɔɔ, sogo si kana bo kenema, kolo si man kan ka kari. Isirayeli jama bɛɛ ka Hɔɔɔnya janagwe nin ke. Ni lonan do min siginin be aw fe, n'ale b'a fe ka Hɔɔɔnya janagwe ke ka Masaba bato, a ka soo kɔɔ ce w bɛɛ ka kan ka kenekene fɔɔ, o kɔ, a be se ka janagwe nin ke i n'a fɔ dugulen. Nga cɛɛ kenekenebali si man kan k'a dumu. O sariya kelen bena sigi dugulen ni lonan kama. Masaba ye min fɔ Musa ni Arɔn ye, Isirayelidenw bɛɛ y'o le ke. O loon yere la, Masaba ye Isirayelidenw bo Ezipiti jenkulu jenkulu. » (Ekizodi 12:42-50)

1. Paki nafa

O cogo de la Ekizodi seɓe ka maana be lo wagati dooni. Tije lo an b'a fe k'a lon min bena ke o kofe, ka soro Isirayelidenw bena sira jan tagama damine ka kongokolon na ka taga layidu dugu la. O n'a ta bee, seɓe tigi, min ye Musa ye, be lo doonin a n'a be kalan nafaman min jasinna jamanaw ka bonson bee ma, hale bii loon. Nin cogo la a b'a yira ko koow min teme na be ni nafa ye.

O ra don, saan o saan, o loon yere la, Isirayeli ka jama kaji k'u ka bokko Ezipiti jamana la a n'o kisila saya meleke ma ka seli ke. O seli min kera bii n'a be wele ko paki. Nin kera wagati ye min na Yahutuw be hakilijigi ke Ala ka numanya n'a ka neema, barika ni sebgaya.

a. Saraka

Jama be paki seli ke k'u to jaana u ka soo la ani ka dumuni ke o min tun ye sagaden sogo dama ye. O cogo de la, Yahutuw be hakilijigi ke k'u janama tora k'a ye ko saya meleke ka temenin fe an'o y'o kisi Ala ka kiti ma sagaden fijetan ka saraka barika fe, o min sara u noo na. Jama ye Ala ka neema ye. Ala ka numanya sigira saraka kan, min y'o kisi kiti ma. O Bibile ka yirali nin be ni nafa ye ani segininkanni kera Bibile yoro bee la. Kisili ni honyali be bo saraka lo fe. Jama ka bokko Ezipiti siginin be fana Ala ka neema kan a ma ke ko an ka kan n'a ye, an baara, a ma ke an ka toro kama.

b. Kenekene koo

O ko Musa b'a fo k'a gweya ko Isirayeli jama dɔɔɔn lo be nin seli nanagwe ke. O seli nanagwe e nasinin b'olu ma. Jamana were da t'a la. O n'a ta beɛ Musa ko fana moɔɔ do be se k'u nin ta a ra, min be danaya ke sobe la nin Ala min ye Isirayeli jama kisi, ani k'a ke jamana nin ka moɔɔ ye. Ka se ka don Isirayeli ka jama cema i kani kenekene landa ke min sebenna Ala ye layidu min ta ibrayima, a n'i isirayeli benbaw, kenekene, k'a keɛɛ ni layidu min tara lbrayima ye, o kera tagamasije ye farisogo la, tagamasije min b'a yira k'i kera Ala ta ye a n'a ba ka numanya n'a ka duba tɔɔɔ sɔɔɔ.

A ka neema la, Ala ye da di moɔɔw do ma minu tun be dine were la ni siya were u ka fara isirayeli ka jama kan. Awɔ, o tun ka kan ka ban boli batoli ma an ka layidu ta ka sariya bato. K'a sɔɔn ka kenekeneli sariya ma, b'o tigi sobeya yira, a ka latigeli k'a ka panamaya koɔ to yen ka panamya ni Ala panaman n'a tije kelen ye a n'a ka jama ye. O ye tagama kura ye danayala ni kololi ye.

2. Yesu ka saraka

Danaba ka kan k'a ke wa, i ko Yahutu, jama ka boko Ezipiti wa? A yi!

I k'a fo ko yelemanin nana ni Yesu Krista a n'ale fe, a saya n'a suu kununin ye yelemaniba ye Yahutuwa ka paki seli, ani fana an kani k'an hakili t'o la.

Ciden Poli ye kalan di ko Yesu kɛra an paki saraka ye. A ka saya fɛ gwengwenyiri kan, Yesu y'an ka nɔɔ ta, a y'an ka jurumu ta a n'o cogo la fana ay'an kisi Ala ka kiti ma. A ka saya n'a suu kununi fɛ, Yesu y'an jurumu yafali n'an ka celabenni sɔɔ Ala fɛ, a y'an bɔ jurumu la, sutana ni saya bolo. Yanni danaba ka, Yahutuw ka paki seli kɛ, a kaji k'a hakili to Yesu Krista ka saya la. Yesu yere y'o sigi ni Egilizi b'a lon ni tɔɔɔ dana dana ye i ko: « Matigi ka dumuni» wala « Matigi ka tabali». Yesu yere ye nin hakilijigi koo sigi suu min a tun bena sa, k'a to paki ka dumuni la n'a ka kalandenw ye. Anw k'a kuma kalan

« Buru funubali janagw ε loon fɔɔ, Yesu ka kalandenw y'a jininga ko: i b'a fɛ an ka taga Hɔɔɔnya janagw ε dumuni laben i ye yɔɔɔ jumɛ? Yesu y'a fɔ u ye ko: A ye taga dugu kɔɔ, karimasina fɛ, k'a fɔ a ye ko karam ɔɔ ɔ ko ale taga wagati sera, k'ale n'a ka kalandenw bena Hɔɔɔnya janagwe dumuni kɛ a fɛ. Kalandenw y'a kɛ i ko Yesu tun y'a fɔ u ye cogo min na. U ye Hɔɔɔnya janagwe dumuni la en yen. Sufe, Yesu n'a kalanden tan ni fila nunu tun siginin be ka dumuni na. K'a Yesu n'a ka kalandenw to dumuni na, a ye buru ta ka barika la Ala ye. O kɔ a y'a karikari k'a di a ka kalandenw ma, k'a fɔ u ye ko: Aw ka mine k'a dumu, nin ye ne fari ye. O kɔ, a ye duv en ta ka barika la Ala ye, k'a d'u ma k'a fɔ ko: Aw bɛɛ ka nin min, bari nin ye ne joli ye min be

Ala ka layidu dafa, joli min bena bon mogo bee ka hake kowon. » (Matiye 26:17-20, 26-28)

3. Layidu kura

Yahutuwa ka paki daminena ni Ala ye layidu min sigi n'a ka jama ye Musa ka tile la. Matiye sebe la, a fura ko Yesu ka saya fe a ye layidu kura sigi n'a ka kalandenw ani jama kura ye. O layidu min an nin b'a ra, tuma min na an ye danaya ke Yesu la.

Yesu b'a ka kalandenw wele u ka dumuni ke a togo la. Buru ni duwen, o fen filaw b'an hakilijigi Yesu ka saya la gwengwenlago kan, ni koow koro n'a deen min an b'a tona an y'a soro. Buru min karila, ani ka tilan ye Yesu ka farisogo min gongonon na gwengwenlago kan. Duwen, ale be Yesu ka joli bonnin ko le yira. O fen fila nunu be Yesu ye toro min bee ke, anw ko na, ka se k'an ka jurumu yafali n'a ka celabennin n'a Faa Ala ye a n'an ye honyo soro ka bo dibi la.

Nafa b'a la ka nin ta o dumuni la, ani k'o dumunifenw dumu, ni yeremajigili ni walenuman lonni ye. K'a dumu ni yeremajigili ye, bari an b'an ka dusu segesege ani nisondiya t'an fe k'an ka jurumu ye. Ani k'a walenuman lon, bari Yesu y'a yere di k'a ke sara numan ye k'an saniya ka bo jurumu la ani ka yafali d'an ma. Yesu ye kanuya songo gwelen ke an ye. Mogo si m'a wajibiya ka a ka toro gwengwenlago kan. A y'a ke ka se k'a ka neemaba yira a ka jama kama.

4. Mun kosɔn Isirayeli ka jama tun kani ka paki seli ke saan o saan? Ani mun kosɔn Egilizi b'a hakilijigi Yesu ka saya n'a ka suukununin la, ani k'a nin ta dumuni na nɔɔman?

Bari Ala b'a lon ko an jina joona a n'an be jina koow la teliya la. O dine seli loon min be saan kɔnɔ b'an hakilijigi tiɲe nafamanw la ani b'an danaya barika bonya. N'an jina na o tiɲew la, an ka danaya barika bena deɛe a n'a bena sira bila dɔɔni dɔɔni k'an bo Ala ra.

An be se ka Matigi ka dumuni ke tuma jume la? An m'a sariya pereperelatigenin sɔɔ Bibile kɔnɔ. Egilizi dɔw b'a ke lafiɲelon beɛ la. Dɔw fe siɲe fila kalo kɔnɔ. Ani dɔw b'a ke tuma dɔw la. Ne yeɛma fe, n b'a ye ko a kani ka hakilijigi ke Yesu ka saya ko la tuma caaman. Nin dumuni, buru ni duven, b'anjw demɛ ka Yesu Krista ka gwengwenlɔɔ ko to an dusu ka panamaya la. O koow baju sigira danaya fe a n'a ka ni ka to yen. Matigi ka dumuni ye cogo ye walisa an kana jina nin koow n'o tiɲe nafaman la. A b'an demɛ loon o loon ka panamya gwengwenlɔɔ ka yeelen na.

Awɔ! Yesu ye an ka temɛkan seli sagaden ye. A n'a ye dumuni min sigi walisa Egilizi ka se k'o hakilijigi ke be ni loyɔɔ nafaba ye ka temɛ Isirayeliden ka danaya ta kan. N'aw ye danaya ke Yesu kan, nafa b'a la i ka hakilijigi ke kan, aw ni danabaw dɔw ka buru ni duven tilan a tɔɔ la.

7

Buuru funubali seli

Mana minw ko fɔra ekizodi sebe la be ko laban yira. A n'a le nɔɔ na ko dɔ be tugu, o ye kunafoni di jama ma a ka kan ka nin seli ke cogo min na, ka hakilijigi ke o ka bɔli cogoya yira Ezipiti kɔɔɔ bɔnsɔnw beɛ ma. An ye hakilijigi ke Yahutuw ka paki seli kan ani nin sapitiri kura la an be bena seli wɛɛ ko file, a le lonnin te ka na, buru funubali ka seli.

« Musa y'a fɔ jama ya ko: Aw bɔra jɔnya la loon min na Ezipiti, aw k'aw hakili to o loon na, saan o saan, ka janagwe ke o loon na, bari Masaba ye aw bɔ yen ni barika ye. Aw man kan ka buru dumu fununan be min na. Aw be bɔ bii Abibu kalo la. Masaba ye layidu min ta aw bɛmaw ye ko a bena Kanaanw ni itiw ani amoniw ni iviw ani zebuziw ka jamana di aw ma. Nɔɔɔ ni lii ka ca o yɔɔ la kosɔbe, jamana diman lo. N'a y'a ke aw donna yen tuma min na, aw ka landa nin ke kalo nin na. Fununan te buru min na, aw bena o dumu tile wolonfila kɔɔɔ. Tile wolonfilanan loon bena ke janagwelon ye Matigi ye. Fununan te buru min na aw bena o dumu tile wolonfila kɔɔɔ, burur si kana sɔɔɔ fununan be min na, fununan si kan sɔɔɔ aw ka jamana yɔɔɔ si la. O loon na, aw k'a fɔ a deenw ye ko Masaba ye nin ni nin le ke aw bɔtuma Ezipiti jamana na, ko aw be koo nin ke o kama. O bena

ƙƙ aw fɛ i n'a fɔ taamasijɛ aw bolo kan, n'aw teen na, k'aw hakili jigio la ko Masaba ka sariya kuma kan ka to aw daa la tuma bɛɛ, bari a y'aw bɔ Ezipiti jamana kɔɔ a ka sebaya barika la. O la, a bena landa nin bato a waati latigenin na saan o saan. » (Ekizodi 13:3-10)

1. Cifɓlen min dira nin seli koo la

Ka se ka paki seli ƙƙ, gwaso bɛɛ ka ɗi ka t'o yɛɛ fɛ yen ani ka sagaden sogo dumu. O cogo d ɔn la u bena hakili jigio ko Ala y'o ka bɛmaw kunmabɔ tuma min na saya mɛlɛkɛ tɛmɛna u la k'o sababu ƙƙ gwaso kelen kelen bɛɛ ye sagaden min ƙƙ saraka ye.

Buru funubali seli ma lɔn ka ɗa. A be tile wolonfila paki seli tɛmɛnin ƙɔfɛ. O tile wolonfila kɔɔ, k'a ƙɛɗɛ ni Musa ka kuma ye, jama tun ka ɗi ka buru funubali dumu ani k'u hakili jigio Ala ka ɗumanya n'a ka kantigiya keli la wala yirali la ka bɔ koo minw ƙɛra Ekizodi. U tun ka kan k'u hakilijigio ƙƙ, nga k'o fɔ, walisa u kadenmisɛnw ni kamelew ka koo nunu kɔɔ n'o nafa faamuya, a n'o fana ka se k'o fɔ bɔnɔn nata ye.

O ra n b'a fɛ jaabili fila di:

a. Mun kosɔn Isirayeli ka jama ka ɗi ka buru funubali dumu?

Fɔlɔ, a be kuma koo min ƙɛra Ekizodi, a be demeli ƙƙ k'a hakili jigio. A k'a hakili to suu min na u tun bena na bɔ Ezipiti jamana la, Musa ka fɔ ko jama ka buru dilan fununan te min

na kun fila kama. Fɔɓ, fununan te buru mina dilanko ka teli. Jama tun bena taga teliya la a n’o tun tena wagati sɔɔ k’a dilan ni mugu min be ni fununan ye sabu a be wagati caaman ta ka mɔ. Ka fara o kan, a ni jama tun ka kan ka dumuni damanin sɔɔ teliya la u bolo la tagama teliman ye ani buru min fununan t’a la te toli joona ka tɛmɛ fununan be min na.

O radon, ka buru funubali dumu be hakilijigi ke tagama teliman na ka bɔ Ezipiti jamana kɔnɔ. O fana be hakilijigi ke ni k’an ka miiriyaw n’a dusu jamine ka taga Ala fe. Ala min ye Sebagaya bɛɛ tigi ye, ka se ka hakili jigi ke Ala min ye kantigi ye n’a b’a ka layidu dafa, Ala min kaji.

b. Mun na jama ka kan k’u hakijigi ke nin bɔko la ten fɔ tile wolonfila?

Fɔɓ, Bibile kɔnɔ, jatiden wolonfila be ni kɔɔ jɔnɔn ye. Jatiden wolonfila be Ala ka baara latigenin dafalen yira, fen, min kera ka ja. Anw be se ka miiri danni ka tile wolonfila la. Ala y’a danni baara latigenin ke tile wɔɔɔ ani ka lafiɛ a tile wolonfila na la. Ala fe a ye fen min bɛɛ dan o kaji, k’a fɔ cogo wɛɛ la, a y’a min bɛɛ dafa ani foyi m’a dɛɛɛ.

O ra don, seli minu be ke tile wolonfila, b’an ka miiriya jamine ka jɛsin Ala ma min b’a ka ko latigeninw dafa. a y’a ke wagati tɛmenin na danni tuma na ani jama ka tagali tuma la ka bɔ Ezipiti jamana la kera ko fila ye. I ko a y’a ke wagati tɛmenin na, anw be se ka jigiyaw sɔɔ k’a ben’a ka layiduw n’a ka ko latigeninw, dafa, wagati nata la.

O kɔ, anw be se k'a fɔ ko an kani ka lo wagati dɔɔni walisa ka miiri Ala ka baaraw kan ani ka se k'an lakuraya niin na. A ma fɔ ko jama bɛɛ tun kani k'u ka baara bɛɛ dabila tile wolonfila kɔɔ. O bɛɛ n'a ta i n'a fɔ ko u tun kani ka buru funubali dumu b'a yir'an na ko jama tun kani ka panamaya cogo nɔɔman na ani ka ban fɛɛn numan na a n'o ra don ka se ka wagati caaman ke niin na baara la.

Tuma min na ni degu ani haminan ko fara panamaya la, a ka nɔɔɔ i be jina Ala ko la. O ra ka burufunubali dilan loɔkɔkun kɔɔɔ tun b'a to gwasow te wagati caaman ke dumuni laben na, o la wagati caaman tun b'o fe ka Bibile maanaw lakali ani fana ka nɔɔɔn jagwɛɛya danaya la.

N'an be Isirayeli jama ka maana to kalan, anw b'a ye ko jama tun ye fitiriwali ye an'o jina na Musa tun ye seli minu ko fɔ jama o jina o la. Jama ye Ala bila ka to ka boli bato ani kakalaya ke. A be se ka ke k'u ka dɛɛɛ adamadenya ni niin na sababu bɔra u ye dine ka seli mafiyali ye. O la nafa b'a la an tɛmɛ o fe ka se ka hakili jigi ke Ala ye fen min bɛɛ ke ani k'a to a ka tiɲɛ k'an ka danaya n'an ka panamaya yeɛma.

2. Layidu kura

Danaba be panamaya Yesu Krista ka layidu kura siginin kan an'a te Musa ka layidu kɔɔɔ la. O cogo l'a ma wajibiyalen te ka burufunubali ka seli ke. O seli nin nafa ye jumɛ ye? Kalan jumɛ be sɔɔɔ yen?

N b'a fe ka fila ko fɔ min be ni nafa ye:

a. Ka denmisɛnw kalan danayala be ni nafa ye.

A foɓ la, burufunubali seli ketuma na, Musa y'a fo ka sinsin ko sababu la faaw ka kan ka denmisɛnw kalan koo babaw min kera o ka jama ka tariku la, i k'o boɓo Ezipiti. K'an to danabaw ye, an saan fana be ni seliw dana dana ye o wagati minw na an be hakilijigi kera Yesu ka tariku la : a ka wolo ko, a saya a n'a sukunu ko, a kɔɔtali ko ani pantekɔti ka loon k'o nafaman fo. O ko, anw be Matigi ka buru n'a ka duven ta siɲe caaman k'an hakilijigi Yesu ka saya la. Anw min ye danaba denfaaw anw kapi k'a miiri k'an ka deenw kalan danaya koo la. Anw be se ka tɛmɛ ni seliw min b'an ka Egilizi kalandiriye la ka se ka hakilijigi k ɛ koow min kera Yesu tile la ani fana k'u koow nafaman kɔɔ fo u ye. Nafa b'a la k'a nin tiɲe bajuw fo boɓɔnw ni boɓɔn wɛrɛw ye, n'o ma kɛ o bena pina ani Egilizi na don faratiw la.

b. Nafa min be n'i ye wagati bila ka se ka janamaya jɛnɔɔɔnya la ni Yesu ye

O ko, hali n'a kɛ wajibi ye anw ka burfunubali seli kɛ, a be se ka kɛ kopuman ye ka loonw do bila danna ka se ka hakilijigi kɛ, k'a kɛ delinako ye, ka Ala numanya bɛɛ kɛ anw ye. Anw be se ka doɓo an baaraw la wala k'a lo wagati doɓni walisa ka taa ni Ala ye. Anw be wagati min bila o fɛ, an be se k'an lakuruya niin na ka delili ni batoli ani fana ka Bibile kalan wala seɓe wɛrɛ min b'i barika bonya.

Ka ninta lajenniba ka bo ka taa kalan ni deli kɛ yɔɔ do la be se ka kɛ fɛrɛ ye k'an gwɛrɛ Ala ra ani k'an hakilijigi a la.

N be miiri Yesu ka kuma la:

« Aw minw nii tɔɔɔnin lo, ni segen b'aw kan, ka na ne fe, ne bena lafiya di aw ma. Aw ka ke ne ka kalandenw ye, bari ne sabalinin lo, n te mɔɔ si dɔɔɔya fana. N'aw sɔɔna ne ka kuma ma, aw bena lafiya sɔɔ, bari ne tena jɔɔya ni segen gwiliman la aw kan. » (Matiye 11:28-30)

Kunagoya, nanamaya b'an degu ni donigwilimanw ye. O doniw ye tɔɔɔbaw bɔɔɔɔ n'o cogow be danna danna ani kelennata lo. A nafaba o ye k'an to Yesu ka tigiya la, an be se k'an doni jigi ani ka here ni lafiya sɔɔ. Tumado la, ka se k'an ka doniw jigi, an mako b'a la k'an ka baara lo, ka wagati ta mankan te yɔɔ minna k'an lakuruya Krista ka tɛɛ an delinako kan.

Anw bɛɛ be wagatiw ani cogo danna danna ye, ani ole kanma Layidu kura ti kunnafoni jɔɔɔɔ di k'a nasin nintali la dine seli kan. A kɔkanna, Layidu kura b'an nasin Yesu Krista ma ani k'a fo an ye here ni lafiya be sɔɔ a ka tigiya le la, ale fe, jɛɔɔɔɔɔɔya la n'ale ye. O ra nafa b'a la ka se ka hakilijigi ke Yesu kan, nafa b'a la ka wagati bila ka se ka nin kunadiya jɛɔɔɔɔɔɔya ke n'a ye.

8

Kunmabɔli saraka

An ye temekanseli ko fo ani buru funu bali seli. Sisan, anbena kuma sarikaw ko la Isirayeli kanw tun ka kan ka tuga min ke ola u hakili ka to Ala ka hɔɔyali la.

« Masaba y'a fo Musa yeko: Aw k'aw dence folow bee di ne ma, ani begen ta fana, Isirayelidenw ka dence folow, ani begen ta. O bee ye ne ta ye. Ni Masaba sera n'aw juman ye Kanaan ka jamana kɔɔ, k'a di aw ma, I n'a fo a ye layidu taw, n'aw bemaw ye cogo min na, o tuma na, aw k'aw dence folow bee di Masaba ma, n'aw ka begen den folow. Fɛɛn o fɛɛn kera ceman ye, o ye Masaba ta ye. Aw bena to ka fali deen folo kunmabɔ ni sagaden ye k'o di Masaba ma. N'aw m'o ke, aw k'a kun ci, aw bena to ka dence folo kunmabɔ fana. Sini ma sini ma, n'aw dence y'aw jininga ko: Nin kekun ye mun ye? Aw k'a fo u ko: Masaba ye an bo Ezipiti jɔnya la ni barika ye. Masace tun te sonna an ka taga minke, o la Masab ye Ezipiti deen folow, n'u ka begen deen folow bee faga. O le y'a to an be begen deen folo cemanw bee Masaba ma k'o ke saraka ye, ani k'andence folow kunmabɔ. Ayiwa, a bena ke taamasije ye a fe, I n'a fo bolo kan taamasije ni

*teena na ta. Bari Masaba y'an ba Ezipiti jamana
kwaƙa n'a yere ka seƙagaya ye. »*
(Ekzodi 13:1, 11 kase 16)

1. Ala ka sesoƙliw ka seliw nafa

Jamana beƙe walima siya be n'a ka wagati gwelaw panage cogo ye, kow min magala u ka panamaya cogo ma. Dawa fe lon kelen bora seli ye jamana beƙe ye ka se k'u ka jamana hawiyali pangali ke. Ani aw cema minw nawaƙnin b'o ka siya ko la, landaw ni seliw be kera ka se ka magaw hakii jigi o bambaw ye sesoƙliw minw ke.

O cogo kelen na, Musa ye ci di ka keƙe ni deen folo caaman min be sowa Isirayeli, o ka ke beƙenw balo ta walima dence folo, minw bangela gwaso do la. Fo u tun ka deen folow beƙenw na di saraka ye Ala ma, ani, dence folow no na beƙen tun ka kan ka saraka ka kun san. O cogo la, dencew ta, beƙen kelen be saa den no na. Nin kera nonabila na saraka ye, saraka min be adamaden kuma ba saya kiti ma.

Mun koson nin sarakaw beƙe? Musa be jabili gweyalen d'an ma. O ye ka hakili jigi Ala ka kumaboli ma. O sarakaw be na magaw deme u ka hakili jigi kow temelenw min ye no t'u la su la Ala ka deme sera a ka jaman ma kase k'a kumabo Faraon ka fanga la.

An y'a men ka ban, ko Faraon dusu gweloyara an'a ka muritili tara panfe, Ala ya yere ye Wajibiyali la ka tawa lase a ka dugu ma, Ezipiti dugu, balao gwelɛ laban sirayan be min

na ani a bonlama. Saya meleke teme na jamana bee la ani a ye dence folo cama ta begenw cama ani dence folo cama Ezipiti kanw ka gwasow bee la. O bee na ta, dence folow Isirayeli kanw la janamani to la, kamasoro saya meleke ma don u ka luw la. Mun koson? Ka far'a la, a kera hakili jigi ye: kamasoro Isirayeli kanw ka gwaso kelen kelen ye sagaden ke saraka ye ani a y'o ka bondaw muc ni joli ye. O joli, tun kera tamansien ye saya mele ke ma ola a na don u ka bonw na, ani o cogo fe dence folow, minw tora kono na, tangani tora, o marali tun be nin balao farima la.

Nin ladan ka kawali kera feren ye ka di Isirayeli kan ma ka se k'u hakili jigi ani ka Ala ka sebaya n'a ka nema tanu. Ala y'a ka sebaya bo kene kan ka teme balaow bee la min ye toro lase Ezipiti jamana ma. A folo ye sebaya min b'a ka tileniya yira an'a ka kiti faraon n'a ka jaman kama, u ka tilenbaliya jugu o min farala jigon kan san caaman la, ani fana u ka boli batow koson, u ma ban min na, ale Ala, tije Ala ye yiralen min d'o ma. Ka fara o ka n, Ala ka sebaya b'a ka nema fana yira a ka jaman faan na. Ala y'a ka sebaya bila baara la a faan na, kase ka horyali d'a ma tun ani k'a ka layiduw dafa a ye. K'a laban, Ala, a ka nema la a ye a ka jaman tanga a ka kiti bonew ma. O ko mako be temekanseli sagaden ka saraka, danaya ni kanmileli tama cogo a min ye Isirayeli jaman ka gwasow mara saya meleke ma.

Musa ya nini a ka jaman fe k'o ko hakili to nin tije damataw la: Ala ye sebaya tigi ye a ka kitiw la ani sebaya b'a la ka kumaboli ke. O cogo la, Ala tileni lo nga a fana ye min be

nεεma κε ani a be cogo di ka se ka kisi a ka kiti ma. Nafa b'a la k'an fana, k'an hakili jigi Ala ka jogo la, cogo bee la: a ka sebaya an'a ka tileniya ka fara a ka kanuya n'a ka nema la.

2. Layidu kura

K'an to danaba ye, Ala ye layidu min ta n'a ka jaman Isirayeli ye an t'a la tun, an'an wajibiyalen te ka saraka bo bo den folow no na, a ka ke an ka balo begenw wala an dencew ye. An be Ala ye layidu min ta ni Yesu ye kono, layidu min ye jaman kura bangi, Egilizi. Kalan ta tano ye jumen ye an ye bi? A be famu cogo di ka teme Yesu Krista ka gwengwenlgo n'a kunuli yelen na.

Nafa b'a la ka hakili jigi an ka danaya jusugilan na ani koketaw a sinsini be min kanka hakili jigi fana Ala ka jogo la n'a ka kewalenw dafalenw an ka kumabolen n'an ka jen koson.

A ma to ni to non tala danaba fe ka se k'a hakili jigi temekan seli folo la ani ka hakili falen ke kalan min soro la Ekizodi sebe kono. N'o te danaba ka danaya sinsinni be fen bee la min ye Yesu ta ye:

A ka panamaya n'a ka baara da, a ka kalan n'a ka kabakownga o bee san fe, an b'an hakili jigi a ka saya la gwengwenyiri la an'a Kunuli. N'o ko ke taw an'o ka koro jina na, jonna an bi ben fili la walima tama kolo na.

O cogo la, n'an be Ekizodi sɛɛ kalan na, an b'an nini k'o sɛɛ k'an n'en minɛ Yesu-Krista ma ani fana ka yelen don an ka famuli la gwengwenlɔɔ baara ma.

3. «Ala ye diɲɛ kanu hale fɔ a y'a dence kelenpe di»

Min nansin nin be yɔɔɔ kalan ta ma nin sura la, ne be n yere nininga dence fɔlɔw ka nafa koo la min ye pereperelatigenin lo nin sɛɛ kɔɔɔ. Mun kɔɔɔn kunkɔɔɔko caaman b'o ko la? Mun koson saya mɛɛɛɛ tun be deen fɔlɔw dama de ta la? Ani mun koson Isirayeli la deen fɔlɔw tun ka kan ka dii Ala ma an'o ka kunmab ɔli tun kaɲi ke saraka fe?

A be i ko an be se ka jaa do ye min be fen yira k'an nasin Ala saba la tun bena songo gwele min sara an ka kunmaboli la an'an ka yafali, an ka hɔɔɔyali an'an ka kisili kama. O kewaliw n'a ladanko b'an hakilijigi dence fɔlɔ nafa la ani songo, saraka min b'a dibaga wajibiya ka di, ka kalifa mɔɔɔ ma wala fen do ma.

Sisan, an ka verese do fo min lɔnni lo Zan ka kitabu kɔn:

« Ala ye diɲɛ kanu haali, fɔɔ a y'a Deen kelenpe ci mɔɔɔw ma, waasa ni mɔɔɔ min y'a jigi la a kan, o tigi kana halaki, nga o ka nii banbali sɔɔɔ. »
(Zan 3:16)

Ka tɛmɛ nin yere dili ladan koow munu ma ani kunmaboli min musa y'a wajibiya. Isirayeli jama welela ka panamaya nafa hake suma. O la jama ma deen ke saraka ka ye,

kamasoƙo waati bee sagaden do be sa a no na. Katuguni Ala yere y'o songo sara a ma deli ka min wajibiya a ka jama fe. Ala y'a dence di, min nana an cema, o ye Yesu-Krista ye. Ala y'a dence di, min tun be ni nafaba ye a jena a y'o dii, min tun kera songo gwelɛ ye a y'o sara. Ala t'a deli an fe an k'anw den folw saraka, nga ale y'a ke.

Ani mun koson Ala y'a ka den di? Verese min ko fɔra b'a gwɛya. Ala y'a den di a ka se k'an hɔɔya tunuli ma ani ka panamaya banbali d'an ma. Ekizodi la, Ala ye Isirayeli den folo kumabo saya ma ka se ka hɔɔyali di a no la, ka ke i yereɓa, ani panamaya kura. O cogo kelen na, Yesu b'an tanga Ala ka kiti ma, a b'an hɔɔya nangili ni jahanama ma ani, o sen fe a be duba caaman d'an ma: an ka jurumuw yafali, panamaya kura min be panamaya jen na ni kanuya Ala ye, kunuli jigii ani danfen kura ta. Nin bee ye tiɓe an fe kamasoƙo Ala y'a deen di an' an be danaya k'ala! An kaji k'an hakilijigi a la, n'a be se ka ke tuma o tuma.

Masaba ka siraw n'an ka siraw te kelen ye

Ala ka jama menna tɔɔɔla Ezipiti nga sisan a hɔɔɔnyanin ye! Ala y'a kantigiya yira u la bari a y'a ka kuma dafa an'a ye layidu min k'u ye kera. Ala y'a yira k'ale ye Sebagaya bee tigi ye bari a ye sesɔɔ Faraon kan nga a fana ka yira ko Ezipiti be jati ko ala ye tun ye barikantan an'o ti foyi ne.

Ala y'a ka jama kisi jɔnya la, nga mun bena ke o kɔfe? Anw bena ye sura 13 ka ta se 15.

« Tuma min na Faraon ye sira di jama ma, Filisiw ka jamana sira tun ka surun, nga Ala m'a ke u ka o sira mine, bari a ko: N'u y'a ye ko u bena keke yen, n'a sɔɔ o ka miiri bena yelema, ka kɔsegi Ezipiti. O la, Ala y'a ke jama munumnuna ni kongokolon sira ye ka ta Buruku kɔgɔji faan fe. Isirayelidenw bɔra Ezipiti tuma min na, u labennin tun lo. Musa ye Yusufu kolow bɔ kaburu kɔɔ, ka taga n'u ye, bari Yusufu tun ye Isirayelidenw wajibiya ka kali. A ko: Siga t'a la, Ala bena aw deme ka bɔ yan. N'a y'o ke tuma min na, aw ka ne ka ne kolow ta ka taga n'o ye. U wilila ka bɔ Sukɔti ka taga sigi Etamu, kongokolon daa la. Masaba tun bilara u na tilefe, sankaba kɔɔ janko ka sira yira u la. Sufe, a tun be bila u na tasuma kɔɔ sanfe ka yeelen bɔ u ye, janko u ka se ka taama

fɛ, suu ni tile. Sankaba nin tun te bɔ jama nafɛ tile, tasuma fana tun te bɔ u na sufɛ. Sankaba wala tasuma tun be tuma bɛɛ Ala ka jama kun na. »
(Ekizodi 13:17-22)

1. Ala kaji

N teriw numanw, k'a to Isirayeli ka jama be daminena ka taga layidu dugu la, n b'a fɛ k'aw hakili sama fɛɛn saba min be Bibile ka kalanyɔɔ nin na:

a. Ala y'a ka layidu bɛɛ dafa

A fɔɔ, a fɔra ko Yusufu ka kolow nin tun be tagama la! Yusufu tun Isirayelidenw ka benbaw fɔɔw la kelen ye. K'a kɛɛɛ ni koow dɔ sababu danmanata ye, a kɛra Faraon dankan ye wagati min a ka gwaso tun ka to ka yaala Kanaan, kɔngɔ kɔɔɔn, ka se ka demɛ sɔɔɔ Ezipiti la.

Ka Yusufu to a ka saya dilan kan, a y'a fɔ a ka deenw k'a jigi be Ala kan, a fɔ u ye k'a bena u demɛ ka se k'u namine Kanaan jamana la. A y'a lajini fana k'u ka taga n'a ka kolow ye o kow bena dafa tuma min na. Tiɲɛ na, Yusufu ka delikun dira bɔnsɔnw ni bɔnsɔnw maani, saan keme naani kɔfɛ, Musa y'a ka benba ka lajinita dafa. O tagamasira Yusufu ka kolow koo la, kɛra cogo ye ka Ala kantigiya yira a ka layiduw la ani o ra don ka joo d'a ma an ka lanaya kɛ a la. Tuma dɔ an be makɔɔni kɛ ka men a ka layidu ka dafa, nga loon dɔ Masaba bena ka fɔta bɛɛ dafa.

b. Ala b'an cema

O kɔfɛ, anw b'a ye ko Ala tun be yen nanaman an'a tigiya be n'a ka jama ye. A b'a tigiya yira ka teme sankaba sisi ye tilefe ani tasuma sisi ye sufɛ. Ka se k'a lɔn an be tara min, walisa an kana tunu kongokolon kɔnɔ, jama tun kani ka tugu dɔɔn u ka Ala kɔ nɔgɔman min be ye u cema ani olu. A k'a lɔn ko Ala ka tigiya yenin, be yeli cogo kabakaoman tora ni jama ye wagati bɛɛ la kongokolon k. O sera minke layidu dugukolo la, sankaba ni tasuma sisi tun te a jama cema, an'a tun ma ke u namineɓaga ye tuguni.

Ayi! Ala be tuma bɛɛ n'a ka jama ye, hali n'anw t'a ye naa na. K'a keɓe ni tariku ye, Ala b'a ka tigiya yira sugu wɛrɛw la, ani ka keɓe n'a ka sago ye. Tuma dɔ, a be tagamasijɛw kabakoman dɔ ke min b'a yira k'a be yen, nga tuma dɔ anw kani jigi la a ka layidu kan, ani ka tagama danaya la, ani jigiya ye k'a be to n'a ka jama ye tuma bɛɛ.

c. Ala b'a jama latanga

K'a laban, nafa b'a la fɔ ko k'a to Ala b'a ka jama naminena, a m'o. namine ni sira surun ye u ka se ka kɔsegi Kanaan. Ani Bibile ka maana b'o kɔɔ nafa an ye. Awɔ! Tijɛ na sira surn be yen, an'a labenni lo kaja kɔgɔji dakɔɔɔɔɔ fe a bɔ Ezipiti ka taga Kanaan dugu la. Jago kelaw ka sira lo ani o jagaokelaw caaman be teme yen. O ra don sira tun sodasiw tun b'a kɔɔsi. A k'a faamu ko jama bɔra Ezipiti ni kelekeminanw, keledenw te yen an'o te keke kɛcogo lɔn. Ka teme o sira fe tun ma ke miriya numan ye, o de kɔsɔn Ala y'a latige k'a ka jama namine kogokolon sira fe. A ka feta ye k'a

ka jama latanga farati ma an'a tun be ni feta were ye u kɔɔɔn. Ala be koo beɛ ka ja a ka deenw kɔɔɔn, hali, a ye cogo foɓ n'an y'a ye ko tuma do a ka siraw te faamu.

A kuntaga surun na, Ala tun be yen a n'a ka jama ka se k'a naminɛ k'a keɓe n'a ka latigeliw ye. A n'o Ala ka kan ni lanaya ye.

2. Masaba ka siraw n'an taw te kelen ye

N b'a fe ka seginikani ke ko min na Ala ma Isirayeli jama naminɛ sira surun fe ani tuma do an ka namaya yere la an be se k'an yere nininga ko mun kɔɔɔn Matigi m'an naminɛ nin sira la wala nin sira sira kan.

Aw be se k'aw yere soɔɔ sugandili do nafe wala ka latigli do ke a ka kalan na, a ka baara degili la. A be se ka miiri ko ni wala nin sungandili tun na ke panaman ye aw fe, ko kunadiyaba lo k'a soɔɔ, nga a ye daa datugura an'a kera wajibi ye a k'a nasin yɔɔɔ were sugandili ma, o min a ka pana yeli la te ni nafa panaman ye.

Aw be se k'a yere soɔɔ koo gweleman min ye balawu ye an'a b'aw yere nininga mun kɔɔɔn Matigi y'a ke a temena nin koo fe. A benni lo, gweleya kɔɔɔ, i ka fere yaala teliya la ani noɔɔman o kunkow la anw be se ka makɔɔni ke ko Ala be kabako damanata do ke ka keneyali di, wala hoɔɔnyali, ka kabako dumuni d'a ma. O ra don, a be soɔɔ ko Matigi t'a ke i ko anw b'a fe cogo min na. Anw be se k'an yere nininga ko mun kɔɔɔn?

Kira Ezayi fana ko:

« Aw miiriya ni ne ta te kelen ye, aw ka ko kecogow ni ne ta te kelen ye. Masaba le ko ten. Sankolo ni dugukolo ƴɔɔ ka jan ƴɔɔɔ na cogo min na, o cgo kelen na, aw ka ko kecogow n'aw miiriyaw ni ne ta ce ka jan ƴɔɔɔ na. »

(Ezayi 55:8-9)

Mun na a be ten? A foɔ la, anw be ni yeli ni faamuyali surumani ani tuma do a ti na k'o sababu ke jurumu ye. Ala konni a be feen ye an'a be feen lo. Anw te se ka sininasigi ka fo. Anw te se ka kon ka bee silon nin wala ten latigeli. Ala konni, be to abada; a be sininasigi lon. O ko, a be soro tuma do, anw ka naniya n'an ka feta te kelen ye ni Ala ka ko latigeninw ye an ka panamaya koon. Anw kelen kelen bee be ni yeli ye ka nasin panamaya min jidi la an'an be sugandiliw ke walisa ka cogo yaala ka taga na o jiidili miiriya fe: nafolow, fanga, ka jidi miiriya. O ra don, Ala ka latigeliw anw ka panamaya koon y'an ka jidi a n'anw ka lamoli Niin la, k'a fo cogo were la saniyali wala an ka jiidili ka taa Senumaya la.

Ni A Ila ye daa dow datugu ka se ka dow dayele, n'a soro katuginin a naa be janw do la min ben'an ka niin na lamoli don farati la. Ni Ala b'anw namine sira gwelen ni tooro kan, o fana ye ka se k'an ka danaya koroko ani k'an ka Niin na lamoli demε.

Anw ka Poli ka fɔ. A y'a seβen fana k'a di Ɔromu:

« An y'a lɔn ko Ala be baara ke ni feen bee ye a ka kanubagaw ka makɔɔa kama, a y'o min wele ka kenye n'a ka koo latigenin ye. Ala konna ka mɔɔɔ minw woloma kabini fɔɔfɔɔ, a konna k'a latige fana k'olu cogo ka ke i n'a fɔ a dence ta, janko Dence nin ka ke mɔɔɔ caaman kɔɔ ye. »
(Ɔromukaw 8:28-29).

Ala b'anw kanu. O la an be se k'a kuncɛ ko a b'anw namine yɔɔ min na, o ye an ka makoya kɔɔɔn. I ko Poli y'a fɔ ko «a be feen bee ke» an ka makoya kɔɔɔn. Nga makoya juman jumɛ ko lo. Ne fe a jaabili be sɔɔɔ verse nata la. Ala ka latigeɓa ye k'an ka ke «cogo kelen n'a Dence jaa ye» Ala be baara ke an ka panamaya la k'an demɛ kɔɔɔya ani ke a Dence Yesu Krista jɔɔɔn ye. Ala ka sago file nin ye, a mana an panmine cogo o cogo.

Ala tun be ni Isirayeli ka jama ye k'a namine. O cogo kelen na, a be yen, a ka Niin fe, ani danaba sɔɔɔ bee ye. A be n'anw ye bari a b'an kanu. A be n'anw ye ka se k'anw namine ani hali n'anw faamu mun kɔɔɔn a b'a to anw be dese ni gwɛɛya sɔɔɔ, jigi b'anw fe ko a b'anw kanu ani feen minw bee ke ye an ka makɔɔa kama an'a b'anw demɛ ka lamɔ ka ke baliku ye Krista la.

10 Ala nɔɔɔma

Anw fara la nin jama kan u tun kaji a tagama min damine ka tɛmɛ kongokolon na ka taga Kanaan jamana la, A la tun ye jamana min layidu ta k'a ben'a di u ka benbaw ma. Ala y'a ka tigiya tagamasijɛ jɔnjɔn yira u la; min tun kera sankaba ye tilefɛ ani tasma ye sufɛ. O tagamasijɛw fɛ, Ala tun b'a jama naminɛna, ka to ka tagama sira yira u ma.

Nga Ala ka jama tun ma kisi farati koow bɛɛ ma:

« Masaba y'a fɔ Musa ye ko: « I k'a fɔ Isirayelidenw ye ko u ka kɔsegi ka taga sigi Piyayirɔti nafɛ, Migidɔli ni kɔgɔji fururance la, jida la, ka nasin Baalisefɔn ma. Masace ben'a miiri ko aw tununa kongokolon kɔkɔ, ko aw te taayɔɔ lɔn tugu. Ne ben'a dusu gwɛɛɛya, a bena tugu aw kɔ. Nga ale n'a ka keɛɛɛdenw bɛɛ bena ke sababu ye ne be bonya sɔɔɔ. Ezipitikaw ben'a lɔn ko ne ye Masaba le ye. Fɛɛn min fɔra Isirayelidenw ye, u y'o le ke. Tuma min na a fɔra Faraon ye ko Isirayeli jama bolila ka taga, a n'a mɔgɔɔbaw ka miiriya yeɛmana jama koo la. U ko: Mun y'a to an ye nin ke, ka sira di Isirayelidenw ma ka taga? U tena baara ke an ye tugu! Masace y'a ka keɛɛɛwotorow laben ka wili n'a ka keɛɛɛdenw ye. Keɛɛɛwotoro min ka ni kɔsɔɔbɛ, a ye o kemɛ

wotoro ta, ani Ezipiti kelekewotorow bæε. Kelekuntigiw tun b'u kelen kelen bæε kɔɔ. Masaba ye Faraon dusu gwεleya. O la, a tugura Isirayelidenw kɔ, minw hɔɔɔnyanin tun bɔɔa. Ezipitikaw tugura u kɔ, masacε ka soow, n'a ka wotorowɲ'u bolibagaw n'a ka keledenw bæε. U tagara Isirayelidenw sɔɔɔ u sigininn be kɔɔɔjida la, Piyayirɔti ɲafε, ka nasin Baalisefɔn ma. »
(Ekizodi 14:1-9)

1. Faraon ka miiriya latigenin yelemanana

Ezipiti masacε n'a ka mɔɔɔɔɔɔɔɔɔ y'o ka miiriya yelemanana. Loon damani ka kɔn, o tun ye Isirayeli jama deli k'u ka taga, u ka jigiya be ko n'u tagara tɔɔɔɔɔɔ min b'o kan bena ban Ezipiti. Nga file ko' loon kɔfε, k'a sɔɔɔ ko gwεleyaba temena an'o daminena ka ɲine u ka tɔɔɔɔɔɔ la, masacε miiri la a ka latigeli kan, a bɔnena a ka baarakedenw caaman de la. Masacε mako tun b'o jɔɔɔw ka baara la ka jaa belebele jɔ ka bonya la a ka masaya kan. Ani k'a to jɔɔɔyadenw tagara, u kelen kelen tun b'o yεɔɔ ɲininga la ko baaraba nunu bena laban cogo di? Faraon ka bonya n'a ka masaya tun be farati la. Ale miiri la k'a tena sɔn nin barikantanya ma ani o ra don, a y'a latige k'a ka keledenw lajen, min ye kelekewotorow ni kulu min ka teli ani miu ka fari o wagati la, walisa u ka Eburukaw jama yaala o min tununin be kongokolon kɔɔɔ.

2. Anw yεɔɔ ka yelemanani don an ka miiriya latigenin kan

Anw fana, be se ka ketaw dɔ ke i ko Faraon ɲɔɔɔɔɔ. Tuma dɔ anw be se ka latigeli ke wala ka layuru ke Ala ye ani ka dajuru

ta, nɔɔɔmana sabu an be wagati gwelen la an'a be miiri k'o cogo la an bena bo a la. Ani fana, n'anw ka gwelɛya cogo yeɛmana, an be fe k'an ka latigeli yeɛema, bari sobela an deli abada k'an ka latigeta dafa. Anw k'an yere kolɔsi an kana nin latigeli nɔɔɔn ta min ma ke ni sobe ye an'o min na an be segin ko. O latigeli nɔɔɔn wala layuru ma ke ni danaya ye ani kanmineli sobe ye.

3. Ala ka kuntigiya ani mɔɔɔ ka yerema hɔɔɔnya

A yira maana la ko Ala yere lo ye Faraon dusu gwelɛya. Anw y'o kuma kɔɔɔɔ ka ban. «*Masaba ye masace dusu gwelɛya*» (Ekizodi 10:20). Nga a n'a koɔɔman ye n'a ye seginkanni k'a la. An be se k'a fo k'o bagara Faraon ma ni Ala yere lo y'a dusu gwelɛya.

N be se ka ini piningali jaabi fana ko: Ekizodi sebe b'a yir'an na ko Faraon tun ye fangati ye an'a ka fari a n'a tun b'a fe cogo bee la ka nɔɔɔɔ a ka faamaya kan a n'a banna ka son Ala ta ma ani k'a ka jama tɔɔɔɔ. Masac e tun kera jurumuk e la ye mɔɔɔɔgwelen ani dusu gwelen. O ra don, nin kumase be faamuya cogo jumɛ: «*Masaba ye masace dusu gwelɛya*»? N be koo ye ten fana. Kuntigiba Masa Ala be se feɛn bee la ka Faraon tun ye sira min ta cogoya yira. O la, a be se ka koo ke ka Faraon dusu cogo yira a tun ye min ye tigitigi.

Ala y'a ka jama namine ka teme kongokolon la ka taga se kɔɔɔɔji wulen daa la. Faraon y'a men ko a ka jon kɔɔɔw be munumunna kongokolon kɔɔɔ minke an'o kibaruya do fara

a ka dusu gwelɛya kan ka taa na ani k'a nɔnti, kokura ka cogo yaala k'a yira k'ale tun be sebaya ka teme Ala kan. Anw bena ye ko nin murutliko ka ban Ala taa ma n'a ke, fana tena na.

Nin cogo b'an deme ka faamuyali ke nanaman jɛnɔɔɔnya min be Ala ka kuntigiya ni mɔɔɔ ka yerema hɔɔɔnya la. Faraon yere le y'a kunko ninibaga ye an'a fana ma Ala tɔɔɔ cije.

4. Ala nɔɔɔma

Kalanyɔɔ b'a yira mun kɔɔɔn Faraon y'a to a ka dusu ka lapinita k'a namine ten. A be i n'a fo ko Ala ye jan bila a na, i n'a fo nabara feen bila dulojuru daa la, an'i ko masace dusu tun ka gwelen, a benna o jan la. Ala tun ye Musa laben ka kɛɛ ni koo min bena ke an'a tun y'a fo n'a ye ka ban ko: « *Ne bena bonya sɔɔɔ* » (Ekizodi 14 :17). Ala ka nɔɔɔ ye Ekizodi ka kalansenw jɔɔɔn la kelen ye, bari an be Ala kunben min b'a yere yira, Ala min b'a t'o k'a lon. Ka teme min koo kabakoman nunu bee fe minw kera an naa na, anw ye Ala nɔɔɔma kunbe.

Ala y'a ka bonya yira, a tɔɔɔ bɔɔɔ n'a ka numanya an'a ka Masaya jogo. Ala k'a yira k'ale lo ye Sebayatigi ye, k'a Sebayaya bee tigi ye, bari faama o faama ma son a ta ma, a bi laban k'o jigi, a ka ke dibi fanga wo, boliw wo ni ninjuguw wo, wala mɔɔɔ fangatigiw, mɔɔɔ gwelenw ani min be fanga digi mɔɔɔw kan.

Ala b'a yira fana k'a ye kisiba ye. A be hine a jama min be tɔɔɔ la a n'a bena u demɛ. A be kantigi ye a ka layiduw la an'a b'a ka layidu bee dafa. Awo! Ekizodi sebe b'a yira sijeko caaman k'an be ni Ala nɔɔɔma ye!

5. Ala y'a ka nɔɔɔ yira Yesu la

Ka se ka nin jinigali jaabi: cogo jume na Ala b'a ka nɔɔɔ yira Layidu kura la, n b 'a fe ka sinsin Bibile ka versew kan.

« O kuma nin kera mɔɔɔ ye, ka na sigi n'an ye, an y'a ka nɔɔɔ ye, dence kelen be min sɔɔɔ Faa fe. Ale lo ye tijetigi ni neematigi ye. Anw bee ye duba caaman sɔɔɔ a ka neema barika la. Ala ka sariya sɔɔɔla Musa sababu la. Nga Yesu Krista nana ni neema, n'a ka tije ye. Mɔɔɔ si ma deli ka Ala ye abada, nga a Deen kelenpe, min fana ye Ala ye, ale n'a Faa Ala be jɔɔɔn fe, ale lo nana Ala cogo yira an na. » (Zan 1:14, 16-18)

Ka keɓa ni ciden Zan ye, an be Ala ka nɔɔɔ ye Yesu Krista la. Bari n'an be ka lonniya sɔɔɔla ka taga ɓa, an be feen do ye ka bo a ka nɔɔɔ la. A ka wagati ta ni Yesu ye ani ka Bibile ka maana kalan min ɓasinin b'a ma, o ye ka do fara an ka faamuyali kan an'an ka Ala nɔɔɔ waliya kan.

Fofo, a misaliya be Ala ka nɔɔɔ yira. A misaliya ye dajɛ ya min b'a ka gondo numan yira o min ye: Ala ye mɔɔɔ cogo ta k'a ke Yesu Krista ye. Yesu la, Ala be a ka jama cema sobela. Yesu la, Ala b'a ka Sebaya n'a tileninya yira, nga a b'a

kanuya, n'a ka hine, a ka mujuli n'a ka makari ani fana a ka jogonuman yir'an na.

O n'a ta beε, ciden Poli be sinsin Ala ka nɔɔɔ nεema kan i ko a yira cogo min na Yesu Krista la. Nεema, o ye kunuya min tɔɔɔ jini t'a la ni Ala b'o di mɔɔɔ jurumutɔw ma. Nɔɔɔ ni nεema be jɔɔɔɔ kunben a be ye Yesu Krista gwengwen tuma la. Anw kanuya kama, Yesu k'a yere di saraka ye anw ka jurumu kɔɔɔɔ tuma min na a sara gwengwen lɔɔɔ kan. K'a sɔɔɔ o saraka ye Ala ka kiti ma la, bari Yesu y'an ka jurumu ta, a ka tɔɔɔ benin lo an'a Faa y'a labila.

Ala ka nεema be ye ka tεεε gwengwen yiri lɔɔɔ, jurumukela cεεw ni musow be se k'u ka fli yafali sɔɔɔ ni ka celabennin ke ani Faa Ala ye. Anw be se fana ka jangali, loon o loon, jenjɔɔɔɔnya lakura ani kunadiya ni Ala ye. Anw te siran a n'an jalakibali lo a ka jangatali. Anw be jangali a ka kanuya a n'an laben k'an ka sukunu janamaya banbali sɔɔɔ. Tijena n'an be miiri an ni Ala ka jengɔɔɔ kunadiya n'a ka kopuman, min sɔɔɔla Yesu ka saya fe, an te se n'an ma jangali Ala ka nɔɔɔ min be manamana. Awɔ, Yesu la nεema ni Ala ka nɔɔɔ be manamana i ko lolo puman sankolo la.

11

Ala be kuma ka teme koroboli fe

Faraon nimisala jonan a ka latigeli la ka Isirayeli jama bila ka taga ani a y'a ka keledenw lajen k'u kogwen:

« Masace tun br gwerela u la, u ko u be fileri ke, u ye Ezipitikaw natɔ ye u kɔfe. U siranna kosɔbe ka kasi Masaba nɔɔ fe. U y'a fɔ Musa ye ko: Kaburu tun te Ezipiti kɔɔ wa? N'i be na n'an ye kongokolon nin kɔɔ janko an be sa yan ke? Mun y'e ke i y'a ke an bɔra Ezipiti? K'an to Ezipiti, yala na ma fɔ i ye ko i k'an to nasuma na an be baara ke Ezipitikaw ye wa? An tun ka to yen ka baara ke, o tun ka fisa an ma ni saya ye kongokolon kɔɔ yan! Musa y'a fɔ jama ye ko: Aw kana siran. Aw y'aw jaa gweleya. Masab bena aw kisi cogo min na, aw bena o ye. Aw naa be Ezipitika minw na bii, aw tena u ye tugu abada. Masab le bena keke ke aw nɔɔ na, aw k'aw hakili sigi. Masaba y'a fɔ ko: Mun y'a to i be kasi ne nɔɔ fe? A fɔ Isirayelidenw ye k'u ka wili ka taama damine. E kɔni k'i ka bere korɔta kogɔji sanfe k'a cetige fila, Isirayelidenw ka taama dugukolo janin kan k'a tige. Ne bena Ezipitikaw dusu gweleya, olu bena tugu aw kɔ ka don. Ne bena bonya sɔɔ Faraon n'a kakeldenw beɛ kɔɔɔ, n'a kawotorow n'a kasotigiw kɔɔɔ. Ni ne ye bonya sɔɔ masace n'a

ka wotorow n'a ka sotigiw kɔɔɔn tuma min na, Ezipitikaw bena lon ko ne ye Masaba le ye. Ala ka meleke min tun be Isirayelidenw nafɛ, ale yelema na u kɔfɛ.

Sankaba fana bɔra u nafɛ ka taga lo u kɔfɛ, ka don Ezipitkaw ni Isirayeldenw cɛ. A kera dibi ye faan do fɛ ka ke yeelen ye faan fɛ sufɛ. A kera ten, u ma se ka gwɛrɛ ɲɔɔɔn na o suu bɛɛ kɔɔɔ. »
(Ekizodi 14:10-20)

U kelen kelen ka walenw

1. Eziptikaw ka kelɛdenw ɲaa kɔɔɔ

O tuma la Ezipti ka kelɛdenw file nin ye, o be ni kele wotoro kemɛ labenin, be gwɛrɛla ni teliya ye Ala ka jama la, min b'a ye k'ale te kunmabɔ minanw ye...

O ra don n ye min fo sissan kera fili ye Isirayeli jama ben na o fili kelen nin na. U tun be miiri k'o ti ni latangali ye, sabula kelekeminaw sobɛ tun t'o fɛ ka se ka kele ke ni Faraon ka kelɛdenw ye. Isirayelidenw tun ɲina na ko Ala be n'o ye a n'a tun bena yira u la k'ale ye u ka dogoyɔɔɔ ye a n'a be se k'a ka jama latanga.

A folo la, n b'a fɛ Isirayelidenw ka walen ni Musa suma ni ɲɔɔɔn ye. Anw be kalan nafaman sɔɔɔ.

a. Ala ka jama be siran na

O tuma la Faraon ka keɓedenw be gwɛrela, Ala ka jama siran na. O bennin lo yɔɔɔ dɔ la! O n'a ta bɛɛ, u murukula siranya fɛ, nin jama damine na ka nɔunɔunu kuma fɔ ani ka muruti Musa kama. U damine na ka nimisa u bɔko la Ezipiti. U tora ka miiri k'a tun ka fisa u ka t'o jamana kɔɔɔ. O yɔɔɔnin kelen o jina na u ka degu n'u tun be tɔɔɔ la jɔnya min na.

O ra, nin nɔunɔunu kuma be niin na jogo dɔ le yira min ka dun: danabaliya. Siranya ye jogo bennin ye tuma min na ni farati dɔ b'a jaa. O ra fana siranya b'an ka niin na dusu cogo yira. N'an be ni danabaliya dusu la, i ko Isirayɛlidenw, nɔɔɔmana an be se ka бага tɔw ma, k'o kɔɔɔfɔ ani k'u kiti, nɔɔɔman na an be se ka ben kunayali ani jalakiliw la nga o jogo jɔɔɔn b'an ka lanabaliya Ala kan n'an ka lanabaliya a ka kuma la yira.

Nin jogo ka bɔ Ala ka jama yɔɔɔ kɛra kabako ye, bari o tun kɛra sere ye Ala ka kabako damanataw min kɛra olu kama. Ani Ala tun be n'o ye sankaba sisi ni tasuma fɛ. O Ala min siɲɛ caaman a y'a Sebaya yira, tena sɔn k'a ka jama bila Faraon bolo! Awɔ Ala ka jama ka lanabaliya kɛra balinako ye. O n'a ta bɛɛ, an yɛɛ be mun kɛ n'an hakili jagamin na wala jaa wilila? Yala anw fana be nɔunɔunu kan fɔ? Anw b'a fɛ fana ka segi kɔfɛ?

b. Musa ka danaya

Anw ka miiri sisan Musa ka jogo kan. A fana tun b'o farati kelen la, ani jama ka jalakiliw ni nɔunɔunu kuma fara l'a

kan. O ra don, a ka cogo be dusu min fara ni danaya ani jigiyaya ye an ka Ala kan yira. A y'a lɔn ko nin be siranya lawili nga a be fere jini ka nin siranya mala k'a jaa ni tow ta yeɓema Ala fe. Kɔrɔbɔli cema, Musa ma jina Ala ko, an'a ye kabako minw ke a ka jama kama. A ka danaya siginin be Ala ye hɔrɔnyali min ke an'a ye min ke n'a wagati ma men, a be to jigiyaya la k'o Ala Sebagaya bee tigi yani dɔɔni ben'a ka jama hɔrɔnya ni farati b'o nakɔɔ sisan.

c. Musa be jama nasin Ala fe

An ka Musa ye muɗuli n'a neema ke file. A be ni jama ye min siranbagato ani danabali ye, jama min be kuma jugu lase a ma. O ra don, Musa y'o mɔgɔw jaabi an'a b'a yaala k'u nasin u ka Ala Sebagaya bee tigi ma, a b'a jini k'u danaya barika bonya ani here lakuraya. Nin cogo la, Musa ye namɔgo panaman ye an'a ka jogo kani an'an be se k'a ka misali ta. An k'an ka danaya balo ni Ala ye kabako min ke an ka panamaya la wala a ye kobabaw min dafa a ka kuma la? Anw be cogo yaala ka mɔgɔw min be an ka lamini la ka danaya barika bonya, ani k'o nasin Sebagaya bee tigi min ka kan ni lanaya ye.

2. A la ben'a ka nɔɔɔ yira

N kuma na Isirayeli ka jama koo la, ni Musa koo la, ani sisan nafa b'a la ka kuma Ala koo la. Ala b'a ka latigeli jafɔ Musa ye ani ka ladiliw d'a ma k'a bato. Ala b'a fe ka temesira dayele kogoji wulen la, temesira min bena to Isiray eli ka jama be kisi a nɔgwenbagaw bolo, bari Ala ben'o sira kelen

datugu Ezipiti ka keɓedenw minu sara, jii y’o dumu. O senfe, Isirayeli ka hɔɔnyali kera a ka juguw halakili ye.

O ko, an be se ka do far’a kan ko Ala ye nafoli ke mun kɔɔɔn a b’a ke ten — walisa bee ka se k’a ka nɔɔɔɔ lon. Nin koow fe, Ala b’a ka bonya n’a yere yira. A b’a yira kokura k’ale ye sebaya bee tigi ye. Ala be ni se bagaya dafanin ye ka se ka mɔɔɔw ka dije kɔɔɔ keɓebolo farimanw halaki. A ka nɔɔɔɔ temɛ na adamadenw minu tɔɔɔ bɔra ta kan. A nɔɔɔɔ fana y’a ka kanuya kantigiman an’a ka neema ye a ka jama dusu gwelen ma. Ala ben’a ka jama demɛ ni t’a cogo puman na, a ka nɔɔɔɔ be bonya wagati min a be demeli ke.

A b’o cogo kelen na an ka panamaya la. Anw be se ka farati koow doɔw kunben, min ye kokebali ye wala jigitige koow, kunkow be se ka caya an kan n’an te se k’o panabo n’an yere ka feereɓ ye. O ko ni Ala y’an demɛ ka ban, an b’a lon k’a le lo y’an demɛ ani mɔɔɔ minw b’an ka lamini la b’a lon fana; o cogo de la a b’a ka nɔɔɔɔ yira. I ko lolow ceɓi min be manamana sufe, Ala ka nɔɔɔɔ be ye n’a ya demeli ke wagatigwelen wala farati tuma la.

3. Kɔɔɔɔɔɔ b’an ka danaya hake yira

Nin balanako ye ko Ala ka jama be jan kɔɔɔ kogoji wulen ni Ezipiti keɓedenw ceɓa be n hakili jigi Ciden Piyeri ka bataki folo kuma la. A be danaya ka kɔɔɔɔɔɔ ko fo. Jama ye kɔɔɔɔɔɔ min kunben y’a yira k’u ka danaya barika ka doɔɔ kojugu, o ka dusu gweleya n’a ka murutili. Musa ta fe, nin kɔɔɔɔɔɔ y’a ka danaya n’a jigiya barika sinsinnin yira Ala kan.

« O la, hali k'aw to dusukasi la waati dɔɔni nin yere kɔɔɔ tɔɔɔ sifa caaman na, aw ka nisɔndiya kosɔbe. Sanu min ye banta ye, ale be segesege tasuma na cogo min na, aw jigi be segesege tɔɔɔ nunu bolo, ale min ka fisa ni sanu ye, janko aw ka tandoli ni bonya ni karama sɔɔ Yesu Krista kɔsegilon. »

K'a keɲe Piyeri ye an ka danaya danbe segesege n'an be kɔɔɔɔli min panamaya la. A ka nɔɔɔ k'a fɔ ko: « n be danaya ke Ala kan » Tuma min panamaya ka nɔɔɔ ani fɛɛn be sabati la, nga a ka gwele ka danaya ke Ala kan n'an be tɔɔɔ ni kɔɔɔɔliw cɛtigɛ la. O le kɔɔɔn, k'a keɲe ni Piyeri ye, a ko an ka panamaya kɔɔɔɔliw b'an ka danaya danbe n'a barika yira.

Dɔw b'a fɔ ko ka danaya ke Ala kan, nga o be n'a fɛ ni koo ka ni. O be miiri ko Ala be baara u ye yanni olu yere ka baara k'a ye. O be miiri ka nafolo ni fɛɛnw ani minan numanw sɔɔ Ala fɛ, baarada jiriwali ani cogoya beɛ la. Nga, no ye kɔɔɔɔli sɔɔɔ a n'o bon ɛla min tun ye u ka diɲa fɛɛn ye, u danaya bila. Olu ka jogo y'a yira k'o tun ma danaya k ɛ ni sɔbe ye, ani k'o ka danaya tun ma ke tiɲe ye.

Dɔw fɛ, minu ka danayaka dɔɔɔ n'a ma sinsin ks ka ɲa, kɔɔɔɔliw be se k'u saniya ani k'u barika bonya. An be se danaya suma ni fasajuruw ye. Ka se ka dɔ fara fasajuru barika la, i ka kan ka baara ke ani k'a ke caaman hali n'a b'aw dimi na, fasajuru bena taga ɲa ka fangaba sɔɔɔ. O cogo de

la, kƙɔbɔliw be kunadiya di an ka danaya fasajuruw ma ka barika ani ka sinsin. K'a laban, ka se ka kɔsegi kalankun min ye Ala ka nƙƙɔ, Piyeri b'an kalan ko Ala ka nƙƙɔ te yira dɔɔn ko Yesu ye demeli min k'a ka jama ye, nga a be yira fana danabaw minu be kƙɔbɔlliw muɗu ni nisɔdiya, ani k'a waleɗuma.

12

Ala be hɔrɔnyali ke

An be seginkani ke nin tariku sɔbe kan wagati min na Ezipitikaw ka keledenw be gwerela Isirayeli ka jama.

« Ala ka meleke min tun be Isirayelidenw nafɛ, ale yelemana u kɔfɛ. Sankaba fana bɔra u nafɛ ka taga lo u kɔfɛ, ka don Ezipitikaw ni Isirayelidenw cɛ. A kera dibi ye faan dɔ fɛ, ka yeelen bɔ faan dɔ fɛ sufɛ. A kera ten, u ma se ka gwere ɲɔɲɔn na o suu bee kɔɲɔ. Musa y'a bolo wili kɔɲɔji sanfɛ. O suu bee la, Masaba y'a ke fɔɲɔba dɔ bɔra kɔɲɔn fɛ ka kɔɲɔji fiye k'a kɔsegi. Kɔɲɔji cɛɛ tigera fila ye, kɔdingɛ jara. Isirayelidenw donna k'a janin tige o ɲɔɲɔ la. Jii kera i n'a fɔ kogo u kinibolo la, ni u numanbolo la. Ezipitikaw tugura u kɔ ka don. Faraon ka soow, n'a ka wotorow bolibagaw n'a ka sotigiw bee donna u ɲɔɲɔ fɛ fɔɲɔ kɔɲɔji cema. Du gugwedafɛ, ka Masaba to tasuma ni sankaba la, a ye Ezipiti keledenw ka koo ɲagami. A y'a ke u ka wotorow seenw cenna, k'u ka taama gwɛleya, fɔɲɔ Ezipitikaw ko: «An ka bɔ Isirayelidenw kɔ! Masaba wilila an Kama, ka keɛ ke u ɲɔɲɔ na! » O kɔ, Masaba y'a fɔ Musa ye ko: «I bolo wili kɔɲɔji sanfɛ janko jii ka segi Ezipitikaw n'u ka wotorow, n'u ka sotigiw kan. » Musa y'a bolo wili kɔɲɔji sanfɛ. Dugu be gwera tuma min na, kɔɲɔji daminena ka

segi a na. Ezipitikaw k'u be boli ka bo tuma min na, jii karila. Masaba y'a ke u tununa jii la. Masace ka keledenw ni wotorow ani sotigi minw tun donna kogji kono Isirayelidenw na fe, jii segira olu bee kan k'u tunu. Hali u kelen ma se ka kisi. Nga Isirayelidenw taamana dugukolo janin Kan kogji cema. Jii tun kera i n'a fo kogo u kinibolo n'u numanbolo la. Masaba ye Isirayelidenw kisi ka bo Ezipitikaw bolo o loon na. Isirayelidenw ye Ezipitikaw suuw ye kogjjida la. U y'a ye ko Masaba ye koo barikaman ke Ezipitikaw la tuma min na, u siranna a na, ka la ale n'a ka baarakela Musa la. » (Ekizodi 14:19-31)

Nin maana be koo damanta do jafɔ: Ala ka sesɔɔli laban Faraon a n'a ka jama ka hɔɔnyali dafanin Ezipiti ka fanga bolo. Bari k'a damine nin kabako damadɔnbali, ka ke Isirayeli te na tɔɔɔ ni degu sɔɔ Ezipitikaw fe.

Aw be se ka kalan jume sɔɔ nin maana la?

1. Ala ye danfen bee kuntigi ye

Fɔɔ, an be kalan sɔɔ Ala kan, nin Ala min be taga na k'a yere yira Ekizodi seɓe, a be dafenw bee kuntigi ye, a n'a benin lo sabu a le lo y'a danbaga ye. Nin maana kono, Ala be baara ke danfenw kan ka se ka kabako damadɔli ke min b'a to Isirayeli ka jama ka kisi balawuba la, a n'a laban na ni Faraon ka keledenw kan.

A fɔra an ye ko Ala tun be a ka jama cɛma sankaba sisi la tilefɛ ani sankaba tasuma ye sufɛ. O sankaba sisi ni tasuma senfɛ Ala ye banamini bila a ka jama ni Ezipitikaw ka kelɛdenw cɛ min tun gwɛɛl'a ra. O cogo de la a y'a ka jama lakanda farati la, kɔgɔji cɛtigɛ wagati la. K'a nasin kɔgɔji wulen ta ma, an b'a ye ko Ala ye Sebaya bɛɛ kuntigi ye diɲɛ danfɛnw kun na. Ala ye ci di fɔɲɔn ma a jii fiye ka kɔgɔji ci fila ye a ka jama ka tɛmɛ dugukolo janin la ka se ka kisi Ezipiti kelɛdenw ma. A ka jama lakanda nin kɔ, Ala ye ci di fɔɲɔn ka lɔ, kɔgɔji ye Ezipiti kelɛdenw minw tun be Isirayɛlidenw gwɛn na datugu.

Anw y'a kalan ko danfɛn mume bɛɛ be kolo Ala ka kuntigiya la. Anw y'a kalan ko n'a b'a fɛ, Ala be se koo dɔ kɛ a kan; a be i ko baarakɛminan a bolo, Ala be se k'a ta ka kiti bɛn jamanaw kan, wala k'a ka nɛɛma yira mɔgɔw la, wala fana demɛli kɛ a ka jama tɔɔɔnɛnin ma.

2. Ala b'an kisi kɔɔɔɔli ma

O kɔ, anw b'a kalan ko Isirayɛli jama ka hɔɔɔnyali ka bɔ jɔnya la ani ka halaki Ezipiti kelɛdenw bolo kɛra Masaba yɛɛ ka baara ye a damine n'a laban ye. Jama ka hɔɔɔnyali tun be bɔ Sebaya bɛɛ tigi ka hakilijagabɔli n'a ka kewaliw fɛ, nɛɛma Ala ni Ala min b'a ka layidu dafa. Isirayɛli jama barika tun ka dɔgɔ, setanya ni dɛɛɛ; nin jama ma foyi kɛ a ye kisili min sɔɔ Ala fɛ, a ka kisili ye Ala kelen ta ye.

Adamadenw ka panayeli fɛ, nin jama tun te nin lafasali ye Ezipiti ka kelɛkɛwotorow nafe, nga Ala nana ni demɛli ye, Ala

tun y'a ka lafasabaga n'a ka fanga diba ye, Ala ye cefariya ke, a ye keke ke ni Ezipiti ka keledenw ye a ka jama nɔɔ na, o min n'a ma ninta o keke pereperelatige la.

3. Yesu be kunmabɔli ke jalakili banbali la

A ka son ko, Layidu kura be Yesu ka kunmabɔli yira nin cogo la. Danaba ka kisili, be bɔ Ala ka hakilijagabɔli n'a ka kewali, n'a ye baara nin dafa gwengwenlɔgo kan ni Yesu Krista ka sukununin ma. Ciden Poli be nin jaa fila ta ka nin miiriya semetiya. Ale fe, anw tun ye suu ye anw ka jurumu w la nga Krista la, Ala ye niin panamaya banbali d'an ma. Mɔgo min sara te se ka foyi ke ka yelemanni don a ka koo la. Ayi! Anw be ni panamaya min ye Krista la y'a ka neema nilifen le ye, a sɔɔlen, ma ke i ko an ka kan n'a ye, nga bari Yesu y'a ka jurumu tɔɔɔ ke anw nɔɔ na.

O ko, Ciden Poli fe, anw tun ye jurumu jon ye, k'a sɔɔɔ jon te se ka foyi dabɔ ka se k'a ka koo cogo yelema. O ra don, Yesu Krista ka kewali barika la, Ala be se k'anw hɔɔɔnya anw ka jurumu jonnya la. Yesu y'an ka hɔɔɔnyabaga ye, o kɔɔɔ ye k'a y'an ka hɔɔɔnya n'a ka jurumu yafali kunmabɔ songɔ sara. ɔwɔ! I ko Isirayeli ka jama, an barika tun ka dɔgo, setanya, desebagato an'a nangili ye saya ye. N ga Ala ye wale ke, a ka neema barika la, ka Yesu ci, a se ka n'anw hɔɔɔnya saya banabali ka farati ma. Anw ka kisili koo ye Ala kelenpe t'a ye. Anw te ninta foyi la. Krista y'a beɓe dafa anw kama.

4. Danaya ani nimisali

Isirayeli jama ka hɔrɔnyali, i ko danaba ka kisili, be bɔ Ala ka kɛwali dafanin l'anw kama. Ani ka nin kalan nafaman dafa, n b'a fe ka miiri nin piningali nata kan: Musa ni Isirayeli jama tun ka kan ka mun ke walisa ka se ka panmaya hɔrɔnya la ni Ala ye neema min ke u ye?

A fɔɔ la, Ala y'a fɔ Musa k'a bolo wili kɔgɔji wulen fanfe waliisa ka jii faran fila ye. O kɔ, Isirayelidenw tun ka kan tagama sira min dayelela u ne kɔgɔji wule na. Anw b'a kɔrɔsi ko Musa ni Isirayelidenw tun ma tɔɔɔ. Ka se k'u ka hɔrɔnya panamaya, u tun kapi ka sɔn Ala ta ma ani ka nin koo ke nɔgɔma. Musa ni jama tun kapi k'u ka danaya la Ala kan an'u ka tugu a ka cifɔlen la. U tun ka kan ka danaya ke, u ka kolo Ala ye ani k'a kanmine. A b'o cogo la danaba fe, Ala ye an ka kisili di Yesu Krista la. Bari a ka saya gwengwenyiri kan n'a sukununi, Yesu ye feen nafaman bee dafa, ka se ka nafolo nafaman sɔɔ an ye i ko: jurumu yafali an'a celabennin ni Ala ye, an ka ladoni k'an to Sankolo Faa deen ye, hɔrɔnyali sutana ni niin juguw bolo, sukununi jigiya ani panamaya banbali. O n'a ta bee piningali be to: an be se k'o dubaw bee panamaya cogo jum e?

Marika ka kibaru diman sebe la, an b'a kalan:

« Yesu tagara Ala ka kibaru diman fɔ Galile mara. A tun b'a fɔ ko: « Ala tun ye waati min latige, o sera. Ala ka masaya waati surunyana. Aw ye

*nimisa ka fara aw ka kojuguw la ka la kibarun
diman na. » (Marki 1:14-15)*

Yesu ka kalan kuncɛ la ni kumakun fila ye: Danaya ni ka nimisa. Danaya fɛ an b'an jigi la Yesu kan, wulibali lo ko n ye duba min y'a koo fo an b'o sɔrɔ. Ka nimisa, ale be kuma tagabolo yeɓemani la, yeɓemani an ka hakilinanta la a n'an ka jogo la Yesu ka yeɓemani fɛ. Danaya ni nimisali fɛ anw b'an naa yeɓema Yesu fɛ, k'an masiri ale la, ka se ka tugu a nɔfɛ, k'a kanu, ka kolo a ye ani panamaya a ka kalan ka yeelen na.

N b'a fɛ ka nin kalansen laban ni misali do ye. A ye miiri ko aw be yaala sigida do l'a dugu kɔnɔ min lonni tɛ. Aw be tɛmɛ soo do daa fɛ min lakolonni be an'a labilanin lo nga seɓen nɔɔɔta do b'a ka konda kan min ye ne hakili sama. A tun seɓen na ko: « Nin konda kɔfɛ nafolo do be yen min b'aw ka panamaya yeɓema abada. A ye don ani k'a ta! »

Aw na mun kɛ? Moɔɔ do ye nafolo bila a bolokɔɔ, nga ka se k'a diyabo i kani ka danaya ani walɛn kɛ, i kani ka da yeɓɛ.

O cogo kelen de la, Yesu Krista fɛ, Ala ye kisili nafolo bila an bolokɔɔ. Aw bena mun kɛ? Yesu ye fɛɛn bɛɛ dafa anw ye, nga ka se k'a diyabo, i ka danaya k'a la ani ka tugu a nɔfɛ.

13

Ka tanuli dɔnkiliw la Ala ye

Ala ye kabako damanataw dafa, ka temen sira dabolen fe kɔɔ jii wulema na ani ka kogo di a ka jaman ma a ka jalen cɛtigɛ. Ka fara o la, Ala y’o sira datugu ani jiiw y’o ka cogo kɔɔ ta ka se ka Ezipiti keɛ bolo halaki min tun be jaman mangena. Ka ta o lon ma, Isirayeli jaman tena tɔɔɔ ka teme Ezipiti ka tɔɔɔbaw ma ani ka se k’o hɔɔɔyali seli ke, Musa ye tanuli dɔnkili sebe:

« O tuma na, Musa ni Isirayelidenw ye dɔnkili la Masaba ye ko: Ne bena dɔnkili la ka Masaba bonya, bari a ye koba ke. A ye soo ni sotigi fili kɔɔɔji la. Masaba le be barika don ne la, ne b’a bonya ni dɔnkili ye. A ne kisi. Ne ka Ala lo, ne ben’a tando, ne faa ka Ala loɔe ben’a bonya. Masaba ye keɛkuntigi ye, a tɔɔɔ le ko Masaba. A ye Faraon ka keɛwotorow n’a ka keɛdenw fili Buruku kɔɔɔji kɔɔɔ. O keɛkewaraw tora kɔɔɔji kɔɔɔ. Jii y’u tunu, u jigira fɔɔ jii jukɔɔɔla la i ko kabakuru. Masaba i kinibolo y’i ka Sebagaya yira. Masaba i kinibolo y’an juguw nɔɔni. Mɔɔɔ minw wilila i kama, i ye olu bɛɛ ta ka ben i ka Sebaya barika la. I ka dimi min be ke i ko tasuma, y’u jeni i ko biin. I nunfɔɔɔ y’a ke jii lɔɔɔ. Jii woyotɔɔ lɔɔɔ ka ke i ko kogo, jikuruw lɔɔɔ kɔɔɔji camance la. An juguw tun y’a fɔ ko u bena tugu an kɔ, k’u bena

an sɔɔɔ. K'an bololafenw bɔsi k'o tilantilan, k'u mɔnɛ bɔ, ka wasa. K'u bena u ka murujan bɔ k'an halaki. E i y'i dafijɛ kɛ ka kɔgɔji fiyɛ, jii y'u datugu. U jigira fɔɔ jii jukɔɔ i ko nɛgɛkuru. »
(Ekizodi 5:1-10)

1. See sɔɔɔli dɔnkiliw ka jɔyɔɔ

Sesɔɔɔli ni tanuli dɔnkili be siya bɛɛ fɛ dijɛ kɔɔɔ. O be adamadenw ka jogo la ka dɔnkili la ni nisɔndiya dusu ye fɛɛn numan ni sesɔɔli la. Dɔnkiliw ye cogo nafaman ye k'an ka nisɔndiya n'an ka waleɓnuman lɔnin yira. Nga a be cogo di aw fɛ? Aw be dɔnkiliw dɔ lɔn min be bɔnsɔn dɔ ka bɛma wala polotiki mɔgɔba dɔ tando wa? Aw ka jamana la, yerɛmahɔɔnya tanuli dɔnkiliw be yen wa tubabuw ka fanga taganin kɔfɛ? O koo jɔgɔn be ye balontan filebagaw fɛ. Ni balontan jenkulu dɔ ye sesɔɔ a filebagaw be nisɔndiya dɔnkili la k'u balontan jenkulu ngana tanu.

A benin lo ten ko Isirayeli ka jama k'u ka hɔɔɔnyali ka bɔ Ezipitikaw ka keledenw bolo la tanuli beti la u ka Ala sesɔɔɔbaga ye. Nin dɔnkili be jama ka nisɔndiya n'a ka waleɓnuman lɔnni yira sababu la sesɔɔɔla Ezipiti ka keledenw kan. O beti kelen nin ye Ala ka jama jɛmine batoli ni tanuli la saan kemɛ caaman temenin la. A be jama demɛ k'u hakili jigi koo nafaman minw kɛra a ka maana la an'a ba demeli ke fana a ka to u hakili la ko nin sesɔɔɔli ye Ala ta ye. Nin beti be demeli kɛ fana ka hakili jigi ni faamuyali sɔɔɔ Ala ka jogo n'a jaumanya dana dana la. A tun ka kan ka danabaw jaa gwɛɛɛya ka temɛ o maanaw fɛ ani ka jigiyi d'o ma tuma min

na, n’o fana be wagati gwelen cetige la. O cogo kelen na bii n’an b’a kalan na ani k’a miiri a koo la, beti nin b’an ka jigiya barika bonya Ala la.

2. Ala ka nɔɔɔ

Sisan n bena tije nafaman minw be nin beti kɔɔ yira:

Fɔɔ, nin beti, min seben na Musa bolo fe, n’a be Ala ka nɔɔɔ mankutu min yira la ka teme a ka sesɔɔli fe Ezipitikaw kan. Nafa b’ala ka jantoli ke ko wagati min Ezipitikaw ka keledenw tun be gwerela jama yɔɔ, Ala y’a ka lajini yira k’ale ben’a ka nɔɔɔ bonya ka nin keɔbolo barikaman halaki. Nin beti b’a fɔ an ye ko Ala y’a kuma dafa. A y’a ka nɔɔɔ yira, a kera Ala nɔɔɔtigi ye, min ka kan n’an ka tanuli ye.

O ra don, Ala ye nɔɔɔ jugu jumen yira?

a. Ala ye keɔ cefari le ye

Musa b’a ka Ala cogo yira i ko keɔ cefari. I na fɔ ne kɔɔna ka jefɔ, dɔnkilw be ye, minw be solidasiw walima keɔ ke ciɛw ka sesɔɔliw tanu o min ye jɔyɔɔ nafama sɔɔ an ka jamana ka ko temelen ko la ani an ka jaman kɔɔ. O beɛ na ta la o beti b’a yira ko Ala ka nɔɔɔ temena kosɔbe adamadenw ka solidasiw ani politiki ka nɔɔɔ kan. Ala ye sesɔɔ min tun kera o waati la, Keɔbolo farima tileɔɔyanfan na. A ye sesɔɔ Faraon kan, mɔɔɔ beɛ tun be siran min ja an’o tun be siran ja a ka tilen la. Ala ka nɔɔɔ n’a ka sebaya temena dugukolo beɛ ka siyaw lajini ta kan. A ka nɔɔɔ n’a ka sebaya temenin

be keɓolow ni cɛfariw bɛɛ ta kan minw be sirayan don mɔɔw la dugukolo yɔɔ bɛɛ la. Ala be fɛn bɛɛ kun na. A be se ka siyakow bɛɛ yeɓema a kelen ka sago kama.

b. Ala be diɓe kɔɔfɛnw kɔɔsi

Nin beti be danba Ala ka nɔɔɔ yira ale min be diɓe kɔɔfɛnw bɛɛ kɔɔsi an'a be to kuntigi ye a ka dugukolo danna kun na. Ala ka nɔɔɔ bonya tɛmena adamadenw ta kan. Hale bi, kamasɔɔ lonni bonya na kosɔɓe, an te sera ka Ala ka kabako ɲɔɲɔn ke a ye min ke o lon na. An te se k'o jii ka labɛn cogo faamu. An te se ka yalimani don a fɔɲɔn barika n'a ka tagafan la. An be dɛsɛla ka sira bɔ kɔɔɔ jii la l na fɔ Ala y'a bɔ o loon na. Tiɓe la Ala ka nɔɔɔ tɛmena adamaden bɛɛ ka nɔɔɔ la! O de koson a ka kan'an ka tanuli ye.

c. Ala be kisili di

Ka laban, nin beti be Ala kisiba ka nɔɔɔ cogo yira. Ni Ala ye Ezipiti ka keɓolo halaki, o kun tun ye a ka jama makari kama, o tun ye ka mara ani k'a ka juguw keɓe, o tun ye ka hoɔɔnya farati dɔ la min tun labɛn na teliyali la. Awo, Ala ka sebaya b'a ka nɔɔɔ yira, nga o Ala kisiba ka kanuya b'a ka nɔɔɔ ɲɛdaw dɔw yira. Ala b'a ka jama kɔɔɔ, A ka jama ko ka di a ye ani a be baara ke kɔɔɔn.

3. Beti ka baara kun

Ne y'a ɲini ka Ala ka nɔɔɔ kɔɔɔfɔ ni kuma cɛɲumamaw ye. Ala a ka nɛma yiralen na, a be nɛma d'an ma an k'a ka bonya ye. Kɔsegeli la an te se n'an ma ka batoli ni ka waleɲumanlon yira beti dalen a ka nɔɔɔ koson.

Isirayeli jama ye beti da ka se ka Ala mankutu u ka hɔɔyali koo la Ezipiti ka keɛbobo bolo la. Dɔnkili b'an ka tanuli n'an ka waleɓumanɓɓɓɓ yira Ala la. Danabaw fana be bonya da tanuli betiw la batoli tumala, ani danabaw do b'o ka dɔnkilw da n'o b'o ka loon o loon baaraw kera.

O kɔɔ de la, ne b'a fe ka hakili falen damaniw tilan n'aw ye tanuli dɔnkilw ka jɔyɔɔ danaba janamaya la, n'an be sinsin ciden Poli ka sebe ta kan.

« Aw kana fa duven na, o be mɔɔɔ makossa, aw ka fa Nii Senuman na. Aw ka jɔɔɔɔ jija ni Ala tandoli dɔnkiliw ye minw be Ala ka kuma kɔɔɔ, ni dɔnkili werew ye, ani Nii Senuman d'a ma. Aw ka dɔnkili la, ka barika la Matigi ye n'aw dusu bee ye. Aw ka barika la an Faa Ala ye an ka Matigi Yesu Krista tɔɔɔ kɔɔɔɔ, waati bee ani koo bee ye. »
(Efesikaw 5:18-20)

Nin sebe yɔɔ la, ciden Poli b'an ladi ka Zaburu ni betiw da, an'o be ke kun fila koson:

a. Ka jɔɔɔɔ lafasa

A folo beti dɔnkili dalen fe an be se k'an ka batoli n'an ka waleɓumanɓɓɓɓ yira Ala ma ani Yesu Krista ma. O bee la, Poli b'a fo fana ko ka tɛmɛ betiw la, an be se ka jijali di jɔɔɔɔ ma. Bari, betiw be yeɛ Ala yɔɔ a dama te dɔɔɔ ko ka tanu nga ka balimacew ni bamusow barika bonya o lu min b'a lamena.

Awo! Tanuli beti dalen be se ka koɗuman caaman ke an ye. Zaburu ni betiw b'an hakili jigi kitabu ka tije kuma nafamaw Ala ni Yesu Krista ko la. O tije w daniw be kalan d'an ma, k'an jija ani k'an ka danaya barika bonya Yesu la. Danabaw ka donkiliw mara ka nogo kun na, a be to an hakili la an'a be don an dusu kun na ka se k'an jeminε tuma beε Yesu la.

Musa ka beti, hale miiriya fe, be demeni ke ka tije nafamaw hakili jigi Isirayeli jama ma. Ani tuma min na ni jaman ka ji ka keε kan kura ni geleya kunben, U tun be se ka nin sesorli beti la an'ale tun ben'o ka jigiya lakuraya Ala ani k'a dusu suma.

b. Nɔgɔn lafaamuya

Nafa b'a la ko minu ani minw be danaba betiw seben bii, k'a faamuya ko nin baara nafa ye ka danabaw lafaamuya ani k'u lafasa. Fɔɔ o ka ji ko beti kuraw seben ka keje ni Bibili ye tije min yira an'a kana ke ni fili ye Ala ka sariyasun kalan na min bena danabaw don filiw kɔnɔ. A ka ji an ka betiw kumakisew ka sinsin ka Ala tanu dorɔn ani fana ka danabaw kalan. Betiw be i ko baarakeminaw min be danabaw ka lanaya cogo yeɓema. N'an ka betiw benin be ni Bibili ye an'a be Ala ka kalan nafaman ye, danabaw fana bena danaya barikaman sorɔ ani ka mo, an'o bena taga ja ka bo Yesu Krista ma.

14

Ala be nana ni kiti ye: an ka nimisa

Musa ye nin tanuli beti seben ka se k'u ka nisondiya yira Ezipitika kelekedenw halakili koo la a n'anw bena a tilance filanan kalan:

« Masaba, i ꞓꞓꞓ be batofenw cema wa? Fɛɛn jumɛn ka senu i ko ele? Fɛɛn jumɛn ka fari i ko ele? I be se kobake la. E y'i kinibolo wili, dugukolo y'an juguw kunun. E y'i ka jama min kunmabo i ka makari kɔɔɔn, i y'u demɛ u ka taama la. I y'u demɛ ka taga i ka yɔɔ la, i ka sebagaya barika la. Siya wɛɛ y'u kibaru mɛn, u be yɛɛɛɛɛɛɛɛ, siranya ye filisiw minɛ kosɔbɛ. Edɔmu mara kuntigiw jaa tigera. Mowabu ꞓamɔꞓɔw be yɛɛɛɛɛɛɛɛ. Kanaankaw bɛɛ barika banna. U jaa tigera, siranya y'u minɛ. Ee Masaba! I bolo barikaman kosɔn, u kirinna ka to yɔɔ kelen i ko kabakuru fɔɔ i ka jama ka tɛmɛ ka ban, i ye o min ke i ta ye. I be na n'u ye k'u sigi i ka kulu kan, min be i yɛɛ ta ye, Masaba, bi ye yɔɔ min dilanka ke i toyɔɔ ye, i y'i ka sigiyɔɔ min dilan n'i bolo ye. Masaba, i be Masaya la kudayi. Faraon ka soow, n'a wotorow, n'a sotogiw bɛɛ donna kɔꞓꞓi la tuma min na, Masaba y'a ke jii kɔsegira a nɔɔ na k'u tunu, nga Isirayelidenw taamana dugukolo janin kan kɔꞓꞓi cema. Arɔn kɔɔmuso Miriyama, min ye kira ye,

ale ye dundun ta a bolo. Musow bee bora ka tugu a ko ni dundunw ye u bolo la, n'u be donkera. Miryama ye donkili la u ye ko: Aw ye donkili la ka Masaba boja, bari a bolo ye koba ke. A ye soo ni sotigi fili kogji la. » (Ekizodi 15:11-21)

K'u to nin beti lali la, Ala ka jama fira ko: « *Masaba, i kogon be batofenw cema wa? Feen jumen ka fari i ko ele?* » Ala ka boja n'a noko boja temena Ezipiti ka boliw ani jamanw min be dije kono na taw bee kan pewu. Ala ye kabako ke ka teme feen bee kan a n'o kama a ka kan n'an ka batoli n'an ka jigiya ye.

Sisan, n b'a fe ka sinsin kalan damanin kan min be soro Musa ka beti tigejoro filanan na:

1. Ala ye kanuya ye

Fofo, nin beti b'a fo ko Ala ye kanuya ye! A ma ke ko Ala kogon te yen donk a ka noko ani Sebagaya la, nga a kogon te yen kanuya la! Kanuya ma ke jogo ye an be se ka min di boliw ma wala jinaw ma, o n'a ta bee anw be se k'a fo ni jigiya ye ko, Ala ye kanuya ye. Tije na, minu k'olu ye jamanw ka ala ye n'o b'o bato, o jinaw minw o be siran u naa, bokogon te ni Ala ye. Ala be to kudayi a bokogon te yen bari ale kelenpe le ye kanuya ye!

Mun an b'a fo ko Ala ye kanuya ye?

a. Ala bena k'a ka jama deme

Musa tun kera Ala ka kanuya fila ka sere ye: Fɔɓ, Ala nana a ka jama deme, k'a sebaya beɛ ke ka se k'u hɔɔɔnya jɔnya nanamaya la Ezipiti la. Ala y'a ka fanga beɛ bo ka sesɔɔ Ezipiti keɓkeɓdenw kan. A ka jama kanuya kama lo y'a jɔnti k'o ke ten. Jama hɔɔɔyali ka bo degu ni farati la ye tagamasije ye ko Ala b'a ka jama kanu an'a b'a kanu minke, a nana deme ke u ye.

b. Ala be n'a ka jama ye

Ala ka kanuya sere filanan, Musa ye min ko fo file nin ye: Ala be n'a ka jama ye ka se k'a bilasira, ka sira yir'a la, ka se k'a lakanda ani k'a ka dununi ni jii ko janabo. A ka demeli latigenin ko o min y'a jama hɔɔɔnya, Ala tora n'o ye, a m'o to yen.

c. Ala b'an hɔɔɔnya jurumu la

An b'o jɔɔɔn ye Layidu kura la, bari Ciden Zan y'a seɓen ko « Ala ye kanuya ye ». Nga Ala b'a ka kanuya yira cogo jumɛn? Ciden poli b'a jaabi ko:

« Dence kelenpe min be Ala fe, a y'o ci dije na waasa an ka balo ale barika la. Ala y'a ka kanuya yiraan na ten le. Kanuya file nin ye. A ma ke i n'a fo anw ye Ala kanu! Ale lo y'an kanu k'a Dence ci an ma. An ka hakew yafara ale ka yere saraka barika la. » (1 Zan 4:9-10)

Ala y'a ka kanuya yira k'a ka jama hɔɔɔnya ka bɔ a tun jɔnya min na Ezipiti. O cogo kelen na Ala b'a ka kanuya yira ka danabaw bɛɛ hɔɔɔya jurumu ka nangili n'a tun sirinin be o jɔnya min na. Ala b'anw kanu a n'a bena n'a be demeli di minu be danaya ke Yesu Krista kan. A b'o ka jurumu yafa Yesu tɔgɔ la an'a be kunnadiya ni nisɔndiya d'o ma ka balo panamaya kura la, Niin na panamaya, panamaya banabali ani min ka ni a bɛɛ ye, jenjɔɔɔnya n'ale ye, kanuya Ala.

Ala b'a ka kanuya yira Yesu Krista la. Ale y'anw kanu ni kanuya sɔngɔ gwelen min suma jɔɔɔn tɛ. Bari Yesu y'a ka panamaya di, a y'a yɛɛ di saya ma ka ke saraka ye gwengwenlɔgɔ kan, k'an ka jurumu nangili ta. Tɔɔɔ na Ala ye kanuya le ye an'a ka kanuya bɔɔɔɔɔn si te yen!

2. Ala b'a ka layidu bɛɛ dafa

Kalan filanan min be bɔ nin beti la file nin ye: Sɔn kɛra Ala ka sebaya n'a ka kanuya kan, Musa ka jigiya tora sinipasigi la. Nin beti te boɔa le la Ala kan dɔɔɔn nga a ye min ke a ka jama ye, ani Ala b'a ka layidu dafa Isirayeli ka jama.

Ala ye layidu ta lbrayima ye, nin jama ka bemaw ani sisan, Musa sɔn ko Ala ben'a ka jama bilasira a ye jamana min layidu ta Abram. A ben'a ka layidu bɛɛ dafa u ta fanfɛ. Ala y'a ka sebaya n'a ka kanuya yira. Ala ye kantigi ye a ka kuma na ani mɔgɔ si te se k'a ka latigeliw bali.

Danaba be panamaya o bɔɔɔɔɔnman le ke. Yesu ye layidu ta k'ale bena kɔsegi dugukolo kan kana fɛɛn bɛɛ ke kura ye.

Anw be panamaya n'a ka sukununi jigiya ye bari an bena sigi yɔɔ danko kura la ani ka panamaya banali diyabo. Bibile yɔɔ beɛ kɔɔ, Ala b'a ka sebaya n'a kanuya minu be n'a ka nasiranya ye an'o sababu fe, a ka layidu labanw ka kan ni jigiya ye. Sababu te yen ka siga. Yesu ye kanuya ye an'a ye sebayatigi ye. A bena kɔsegi ka se k'a ka jama hɔɔnya nin diɲe juguman ani ka Alijina kura dabo yɔɔ min na an bena panamya kudayi kanuya Ala ka tigiya la.

3. Ala be nana ni kiti ye: an ka nimisa

N tun b'a fe segikanni ke Musa ka beti kan ani k'aw hakili jigii feɛn nata kan: K'a keɲe nin beti ye, jamanadeniw min be tilebinyan fanfe yereyerela siranya fe k'a miiri ko Isirayeli jama be nana o fanfe.

Mun kɔɔɔn?

O jamanaw ye kunnafɔni sɔɔ koo minw kera Ezipiti la. U tun lon ko Ala y'a ke balawu min ye nin jamana sɔɔ. U tun ye kunnafon sɔɔ fana setanya ni hakili min ye Ezipitikaw ka kelɛdenw sɔɔ. Ezipiti jamana tun ye fangabatigi ye o wagati la ani jamanaw i ko : Filisiw, Edɔmuw, Mowabuw ani Kanaankaw ka fanga barika tun ka dɔɔɔ n'a ta ye. Ni Faraon n'a boliw tun ma se ka Isiray eli jama ka Ala lalɔ - jɔn n'a se k'a lalɔ?

Ala ka jama tun b'o kunsinna, ka taga kongokolon, k'u nasin jamanadeni nunu ka dugukolo ma. O le kɔɔɔn u tun be siran na ka Ezipiti ka tɔɔɔ jɔɔɔn sɔɔ!

 Joo tun b'o fana fe ka yereyere wa?

Awɔ! Bibile ka sebɛw Zozuwe, Cɛfariw kitabu ani fɔb Samiyeli kɔɔ, anw b'a kalan ko Isirayeli ka jama, a laban na ye sesɔɔ jamanaw kan ni Ala ka demeli ye k'u ka dugukolo bɛɛ minɛ. Anw be se k'an yere jininga nin mineli ma ke koo benbali ye ani Ala ka jugu wa? I ka janto ko Ala ka Senu ani k'o jamana nunu tun ma ke jalakilibali ye. U tun kera boli batobaga ye kosɔbɛ, ka lagweriw ke ani subagaya tun ke tuma bɛɛ, ka deen ke saraka ye tun kani, yerekunfere fana, jatɔya ani nijuguya.

K'a fara o kan, o jama nunu y'a jini ka Ala n'a ka jama kele, ka dɛɛ. O n'a ta bɛɛ la, n'o tun ye boliw to yen, n'o tun nimisala u ka kewalijuguw ni juguya bɛɛ la, ka se ka Ala panaman bato ani ka kolo a ka cifɔlenw ye, o ra, o jamanaw tun n'a u kunmabɔ o balawu caamanw la. U ka nimisali fe u tun ben'a Ala sɔbɛ kelenpe min fanin be ni makari ye lɔn, k'a be jururmu yafa an'a be sɔn ke jamana mɔgɔw ni bɔsɔnw bɛɛ ma a ka jamakulu kɔɔ.

Layidu kura kɔɔ, Yesu y'a ka kalandenw ci ka taga a ka sukununi kibarɔ diman fɔ. Yesu be Ala ye an cɛma. A be ni nɔɔɔ ani Sebaya ye nga a fana be kanuya ye. I ko jamana minw ye Isirayeli lamini, aw b'aw masiri boli batoli wala subagaya la, wala jatɔya, wala nanbarako, wala fariyako ma, o ra a kani ka yereyere. Mun kosɔn? Bari Yesu be nana loon kelen kititige baara la ani kiri ben jurumutɔ minu ma sɔn ka nimisa.

O ra don, sani o loon, Yesu be kunnadiya d'aw ma ka nimisa ani ka lananya k ε a kan. Yesu la, an'a ka saya sara fe gengenlɔɔ kan, kanuyatigi Ala be yafali d'aw ma, a b'a to a k'a ke a ka sankolo la Faa ye an'a be panamaya banbali jigiya d'aw ma. N'a ka nimisa fe a y 'a jigi la Yesu kan. A tena ke sababu ye a yereyerε be siran nin Ala nɔɔɔma min ka Senu, Sebaya.

N'aw mako b'ala a be se ka weeleli ke Paster KAMBOU
Felix fe:

Telefoni: + 226 76 03 19 06

Watts up: + 226 70 81 82 80

Email: fxkambou@gmail.com